

GFX

1/98

Adobe Photoshop: Cienie
CorelXARA: Tekstury
LightWave: Fizyka i Impact!
Rhino 3D: Praca z łatanami
Real 3D: Ognisty podmuch

Grafika Komputerowa

IBM MAC SGI AMIGA

ISSN 1428-1007

INDEKS 34009X

CENA: 11,50 ZŁ

Raster pod lupą
3D Studio MAX 2.0
Zasady kompozycji stron

W zbliżeniu:
Programy do DTP

Najpopularniejsze programy DTP

Skład komputerowy do niedawna był niemalże całkowicie zdominowany przez komputery typu Macintosh. Wyłącznie na tego typu sprzęcie można było pracować na uznanych w świecie programach do DTP, takich jak Adobe PageMaker i QuarkXPress. Użytkownicy komputerów klasy IBM PC mieli co prawda do dyspozycji produkt Corel VENTURA, zwolennicy Amig - PageStreama, ProPage'a i PageSettera, a atarowcy - Calamusa, lecz choć możliwości wszystkich wspomnianych programów były zbliżone, w profesjonalnym świecie liczyły się wyłącznie produkty działające na maszynach Apple'a.

Jarosław Chrostowski, Tomasz Łoboda, Krzysztof Wirszytło

Wzrastająca popularność pecetów zmusiła producentów oprogramowania DTP do uwzględnienia tego dynamicznie rozwijającego się rynku, a efektem ubocznym porażki platform sprzętowych Atari ST i Amigi była migracja programów do DTP z tych komputerów na Macintosha i IBM PC. Choć produkty firmy Apple w dziedzinie DTP bronią się znakomicie, ekspansja pecetów jest wyraźnie widoczna i to na tym typie komputera dostępnych jest większość ze wspomnianych na wstępie programów (Adobe PageMaker, QuarkXPress, Corel VENTURA i Calamus, wkrótce pojawi się PageStream). Spośród najbardziej zaawansowanych technologicznie programów do składu na Macintoshach dostępne są obecnie Adobe PageMaker, QuarkXPress, PageStream i przeznaczony głównie do składania publikacji o charakterze książkowym FrameMaker.

W poniższym artykule przedstawiamy zalety i wady następujących programów do składu: Adobe PageMakera 6.5, QuarkXPressa 3.33, Corela VENTURY 7.0 oraz PageStreama 3.2. W przypadku dwóch produktów, QuarkXPressa i PageStreama, pojawiły się

niedawno nowe wersje (4.0 w pierwszym przypadku, a 3.3 w drugim), lecz ze względu na fakt, że w chwili pisania artykułu nie były jeszcze dostępne w sprzedaży, będziemy jedynie wspominali o wprowadzonych w nich zmianach przy okazji omawiania starszych wersji.

Pakiet dostarczany przez producenta PageMakera, firmę Adobe, jest najbardziej rozbudowany ze wszystkich opisywanych w tym artykule. Wyraźnie widoczny jest fakt, że Adobe to drugi pod względem wielkości producent oprogramowania na świecie. Użytkownik otrzymuje przejrzyste napisaną, czarno-białą instrukcję, nie tylko zapoznającą z rozmieszczeniem narzędzi czy działaniem poszczególnych funkcji, ale także zawierającą przykłady pracy z programem i wyjaśnienia podstawowych pojęć, takich jak punkty rastrowe, nadruk, czy zalewki (trapping colors). Zdziwienie budzi jedynie fakt umieszczenia w wersji IBM PC zdjęć z ekranów Macintosha - najwyraźniej różnice pomiędzy wersjami przeznaczonymi na różne platformy systemowe są coraz mniejsze i nie wymagają osobnych instrukcji. W innej dołączonej do pakietu publikacji, „Print Publishing Guide” (wydanie kolorowe), omówiono podstawowe zagadnienia dotyczące technologii druku: kąty linii rastrowych, korekcje UCR i GCR, efekt Moire'a, różnice pomiędzy grafiką wektorową a rastrową, sposoby i przebieg procesu druku. Przydatną podczas pracy z PageMakerem rzeczą jest wkładka, zawierająca skróty klawiaturowe i opis podstawowych elementów interfejsu użytkownika. Znajdująca się w opakowaniu instrukcja instalacji jest odpowiednia do zakupionej wersji programu.

PageMaker 6.5 dostarczany jest na dwóch dyskach CD. Pierwszy z nich zawiera program główny oraz programy dodatkowe, takie jak Adobe Acrobat Distiller, Acrobat Reader 3.0, Adobe Photoshop 3.0 LE (Limited Edition), Adobe Table 3.0, Adobe Type Manager 4.0. Producent zamieścił także kilkanaście grafik (format EPS) i zdjęć (format JPEG) oraz wersje demonstracyjne pro-

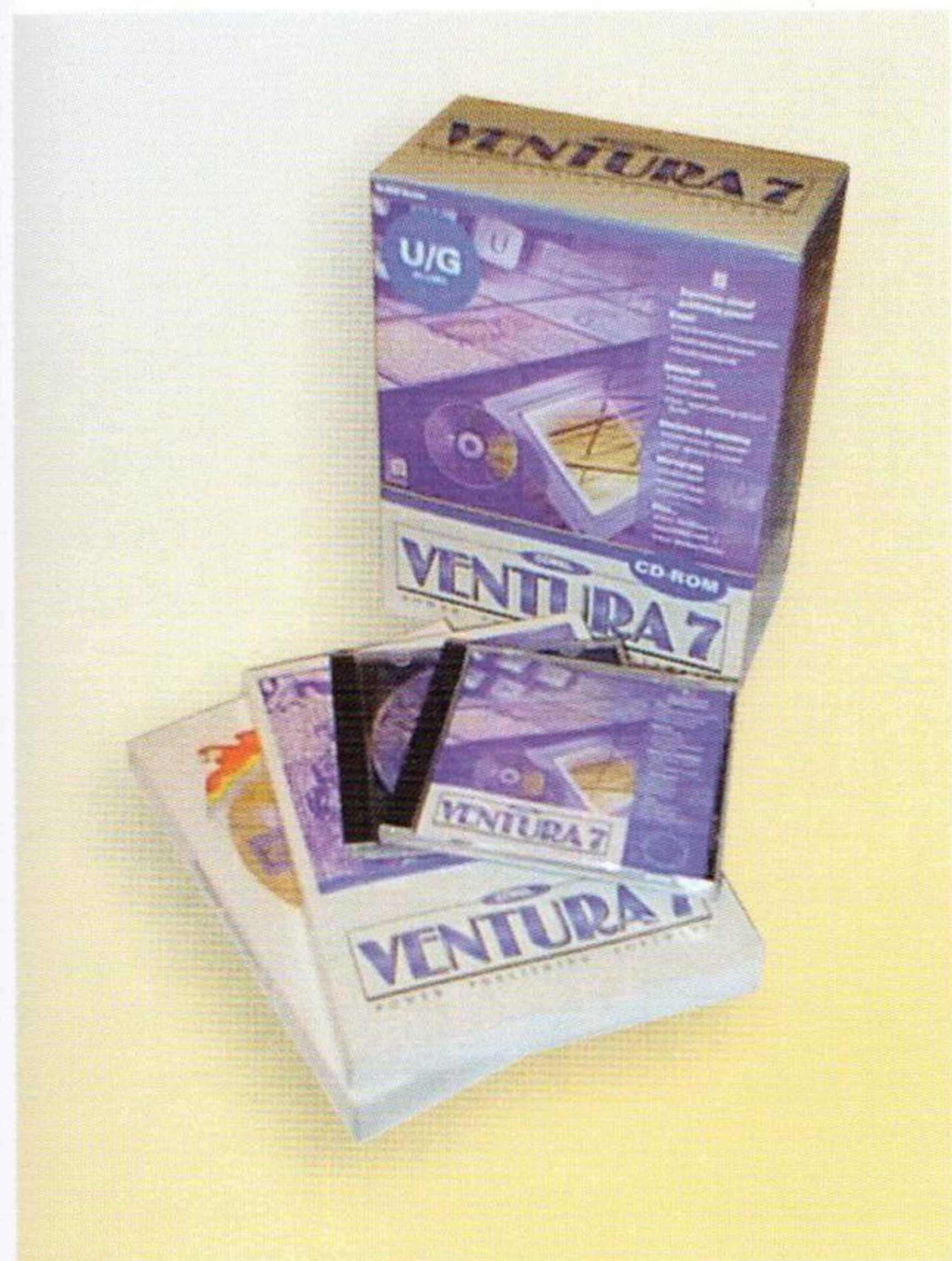
Pakiet QuarkXPress 3.33.

gramów Adobe FrameMaker 5.0, Adobe Premiere 4.0 i Adobe Streamline 3.0. To nie wszystko: jest także program do instalacji drukarek postscriptowych AdobePS 4.0, szereg plików PPD do różnych drukarek i nasświetlarek postscriptowych, a także podręcznik w postaci plików PDF poświęcony tworzeniu warstw, ramek, stron wzorcowych, justowaniu i linkowaniu. Druga płyta zawiera 2100 czcionek, z których można za darmo wybrać 5 krojów, przysyłając do producenta zgłoszenie przez internet. Jak się jednak w praktyce okazuje, klucze pochodzące z pakietów zakupionych w Europie nie są obsługiwane przez firmę Adobe bezpośrednio ze stron WWW.

Producent QuarkXPressa, firma Quark, dostarcza w opakowaniu cztery książki: nieźle opracowaną, wydrukowaną w kolorze instrukcję obsługi, podręcznik wprowadzający do pracy z programem, książkę z lekcjami i instrukcję obsługi systemu kalibracji kolorów EfiColor. Wewnątrz opakowania znajduje się także ściągawka zawierająca informacje przydatne podczas pracy z programem (skróty klawiaturowe itp.), pasek do naklejenia na klawiaturę z objaśnieniami

Pakiet Adobe PageMaker 6.5.

Pakiet Corel VENTURA 7.

funkcji przyporządkowanych do klawiszy funkcyjnych oraz płytka CD ze zdjęciami wysokiej rozdzielczości zapisanymi w formacie TIFF (są to przykładowe fotografie pochodzące z różnych kolekcji). Sam QuarkXPress znajduje się w kopercie, w której umieszczono 7 dyskiety HD: 5 z programem, jedną z EfiColor XTension i jedną służącą do rejestracji, którą po instalacji wysła się do producenta.

Bardziej rozbudowany od pakietu Quarka jest zestaw pochodzący z firmy Corel. W jego skład wchodzi bowiem dwa dyski CD: jeden zawiera program główny oraz programy dodatkowe, wśród których znajdują się: Corel PHOTO-PAINT 6, Corel CD Creator 2, CorelDEPTH, Corel VERSIONS, Corel DataBase Publisher, CorelMEMO, Corel CAPTURE, Corel SCRIPT Editor i Adobe Type Manager 4.0 przystosowany do pracy z VENTURĄ. Drugi dysk CD to Corel WordPerfect 7 i bogaty zestaw dobrze przygotowanych, kolorowych elementów graficznych (grafiki wektorowe, czcionki itp.). Corel VENTURA zawiera barwną instrukcję, jednak kolor jest chyba rekompensatą za nie najwyższych lotów, infantylną i praktycznie nieprzydatną treść. Profesjonalne wrażenie wywiera za to książka Clipart Manual ze spisem czcionek i wspomnianych grafik. Całość uzupełnia wzornik kolorów firmy Corel przeznaczony do kalibracji w wewnętrznym systemie Corel Color Manager.

Pakiet firmy Soft-Logik, producenta PageStreama, składa się z 7 dyskietek DD (wersja przeznaczona na komputery Amiga), na których umieszczono oprócz programu głównego m.in. narzędzia do obróbki i korekty barwnej grafik (BME - BitMap Editor), edytor tekstu PageLiner 2.0, 60 krojów czcionek i zestaw przykładowych grafik. PageStream posiada dobrze opracowaną pod względem merytorycznym instrukcję obsługi, swą jakością przypominającą podręczniki firmy Quark.

Wszystkie opisywane pakiety programów są dostępne w wersji angielskiej, jedynie produkt Adobe został spolszczony (wersja PL). Zwykle programy przetłumaczone na język polski rażą brakiem profesjonalizmu używanych określeń i sformułowań, Adobe stanął jednak na wysokości zadania i pod względem językowym PageMakerowi PL nie można wiele zarzucić.

Wszystkie programy posiadają stosunkowo niewielkie wymagania sprzętowe. W przypadku PageMakera jest to procesor 486 lub szybszy, karta VGA, 8 MB RAM w wersji dla Windows 95 i 16 MB RAM dla Windows NT 4.0 oraz 26 MB wolnego miejsca na dysku w celu przeprowadzenia minimalnej instalacji. Adobe zaleca jednak stosowanie procesora Pentium, 24-bitowej karty graficznej, 24 MB RAM i 67 MB wolnego miejsca na dysku dla pełnej instalacji oraz drukarki postscriptowej. VENTURA jest pod względem wymagań podobna do PageMakera, z tym że wymaga 65 MB wolnego miejsca na dysku i może pracować z Windows NT 3.51. QuarkXPress zainstalowany pod Windows 3.11 zadowala się procesorem 386 i 4 MB RAM (6 MB z PostScriptem). PageStream w wersji na komputery Macintosh potrzebuje do pracy procesora MC68030 lub PowerPC, systemu operacyjnego w wersji 7.1, 6 MB RAM i 7 MB wolnego miejsca na dysku (producent zaleca komputer PowerMac, System 7.5 i 8 MB RAM). W wersji amigowej PageStream jest dostarczany na dyskietkach, a jego wymagania są wręcz symboliczne: Amiga OS 2.04, 3 MB RAM i 2.5 MB wolnego miejsca na dysku.

PageMaker pozwala na wpisywanie tekstu bez wcześniejszego definiowania ramek, które są tworzone automatycznie w momencie wprowadzenia pierwszego znaku. Szerokość ramki jest domyślnie taka, jak ustawiona w danej chwili na stronie szerokość łamu. Użytkownik ma możliwość utworze-

Pakiet PageStream 3.2.

VideoF/X

System cyfrowej obróbki obrazu dla komputera PC

System składa się z **dwóch kart PCI** dla komputera PC oraz pakietu oprogramowania w **języku polskim**. System VideoF/X przetwarza obraz w czasie rzeczywistym, oznacza to, że aby poddać film obróbce należy go przegrać. W czasie przegrywania filmu możemy: nałożyć napisy lub dowolną grafikę komputera na obraz video, wyciąć pojedyncze klatki obrazu i nałożyć je na ruchomy obraz video, dowolnie skalować ruchomy obraz, tworzyć różne przejścia pomiędzy grafiką a obrazem video. Dzięki cyfrowej obróbce system VideoF/X gwarantuje wysoką jakość obrazu. Obraz jest przetwarzany w formacie 4:2:2 w rozdzielczości 768*576 w palecie 16 milionów kolorów. Dodatkowo system koryguje błędy czasowe oraz zapewnia regulację parametrów obrazu. System pracuje w formatach video VHS, VHS-C, S-VHS, Video8, Hi8.

Funkcje systemu

Genlock

Funkcja umożliwia nakładanie grafiki komputera na obraz video.

Skaler obrazu video

Funkcja umożliwia dowolne skalowanie ruchomego obrazu video, można skalować obraz w pionie i poziomie lub proporcjonalnie oraz dowolnie pozycjonować skalowany obraz na ekranie.

Chroma Key (Blue-Box)

Efekt specjalny umożliwia kluczkowanie grafiki komputera w wybraną barwę obrazu video (np. w kolor niebieski).

TBC Time Base Corrector

Funkcja korekty podstawy czasu koryguje błędy czasowe wynikające z nierównomiernej prędkości zapisu obrazu video.

Digitalizacja obrazu

Funkcja umożliwia wyciąganie klatek obrazu. Wyciągnięte klatki można dowolnie obrabiać przy pomocy programów graficznych, wydrukować na drukarce, nałożyć na ruchomy obraz video, zapisać na dysku.

Generator napisów

Dołączony program Edytor Strony umożliwia wygenerowanie dowolnych napisów. Litery mogą być dowolnej wielkości, można je otoczyć obwódką, dodać cień, nadać dowolny kolor. Można korzystać ze wszystkich krojów pisma dostępnych dla Windows 95.

Regulacja parametrów obrazu mikser obrazu

współpraca z programem SCALA MM 100

Wymagania sprzętowe dla VideoF/X: Komputer PC, Procesor Pentium 90 lub szybszy, 8MB RAM lub więcej, 2 sloty PCI, Windows 95.

VideoF/X	998.00zł
VideoF/X z tunerem TV	1198.00zł
Program SCALA MM100	248.00zł

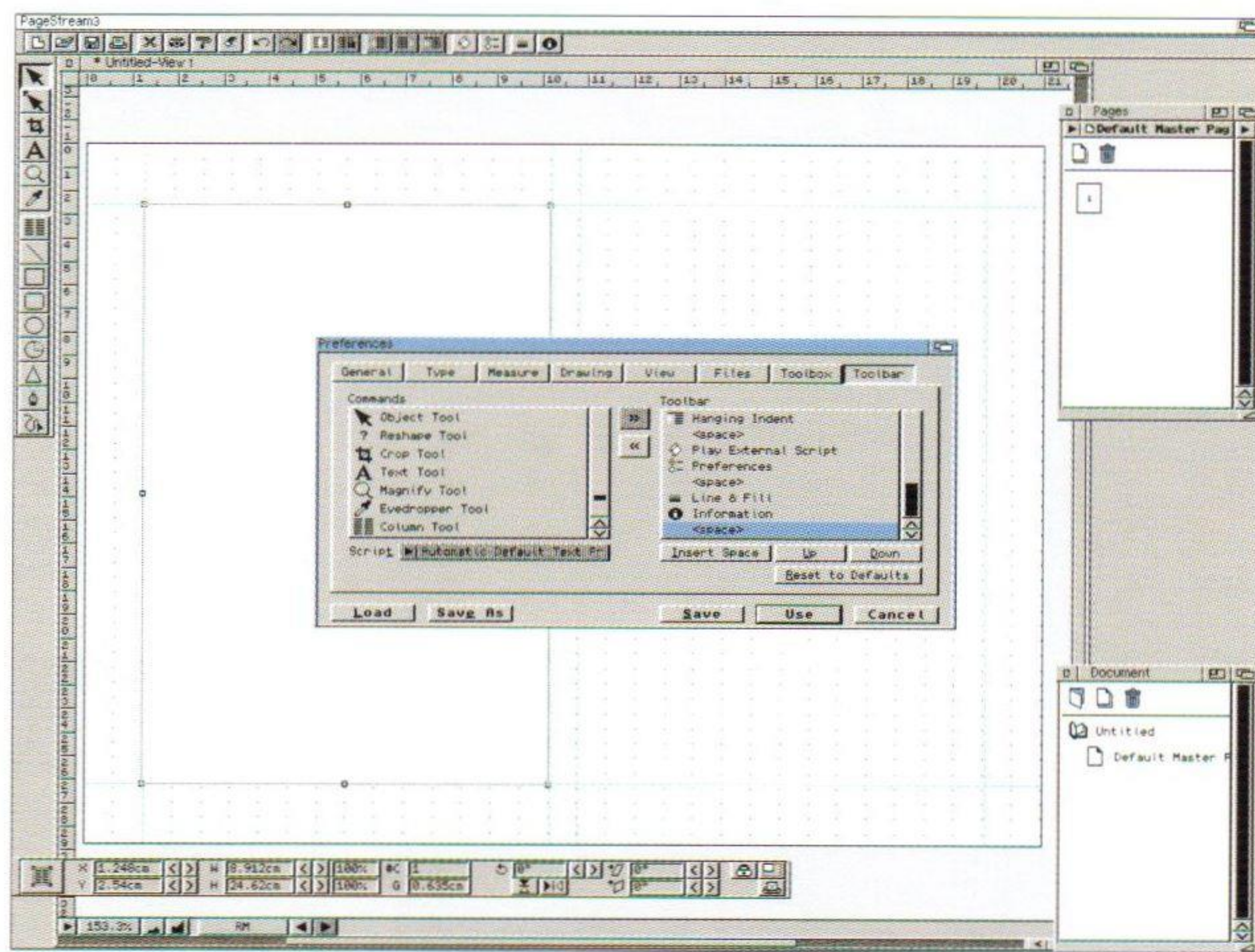
Ceny z podatkiem VAT.

HDP Electronics s.c.

ul. Kościuszki 4, IV piętro, 50-038 WROCŁAW
071-723-380 TEL 071-725-899 TEL 0602-656-337

Informacje i zamówienia
sprzedaż wysyłkowa.

www.webmedia.pl/hdp

Ekran programu PageStream 3.2 z otwartym oknem preferencji.

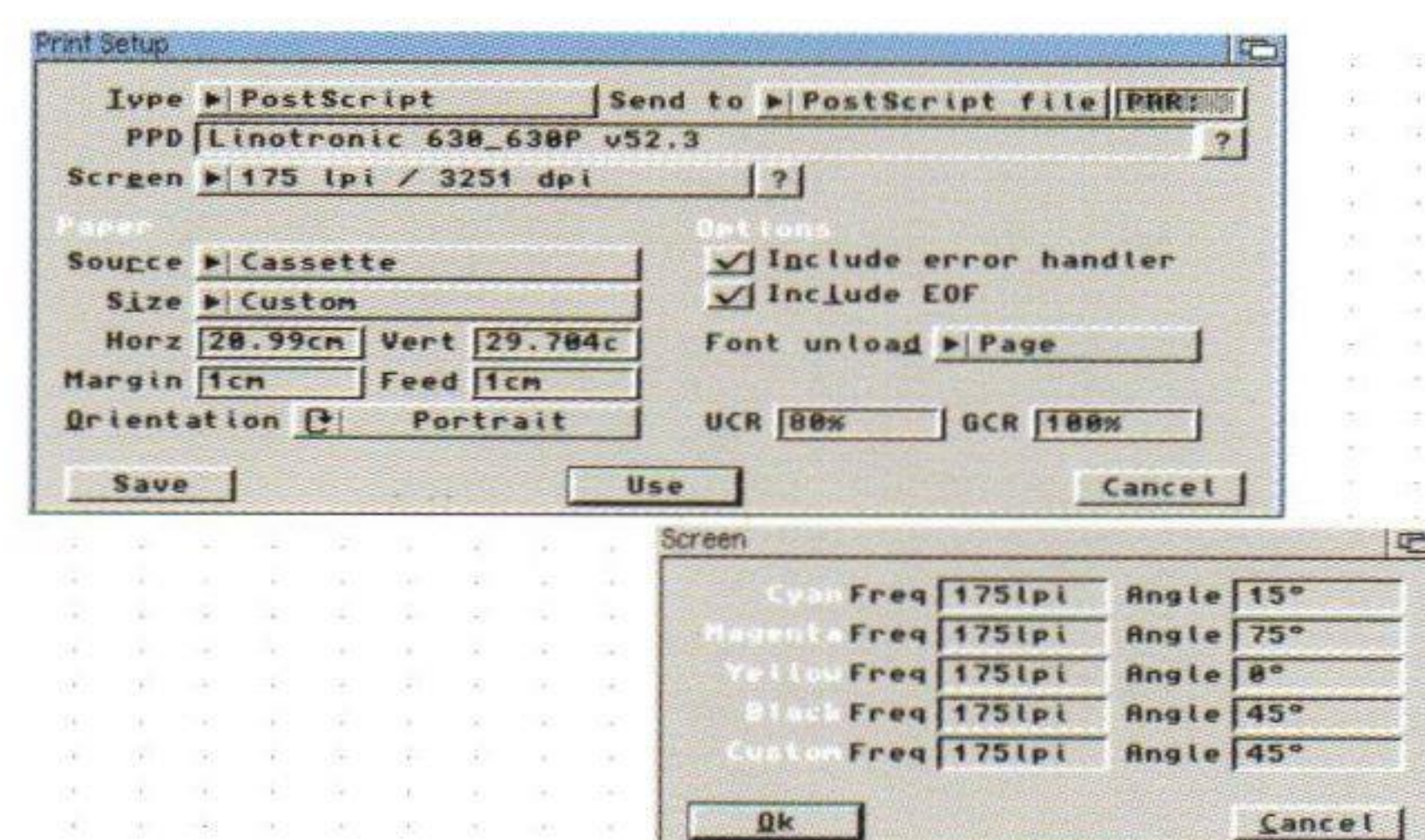
nia ramki o określonych wymiarach poprzez zaznaczenie kursorem wybranego obszaru ekranu. W wersji 6.5 można przy pomocy osobnego narzędzia najpierw zdefiniować ramkę, a dopiero później zamieścić w niej tekst lub grafikę - w ten sposób po wielu latach Adobe podporządkował się panującemu standardowi.

Z kolei ramki w VENTURZE nie dzielą się na tekstowe i graficzne, ich zawartość może być mieszana. W tej samej ramce można wprowadzić tekst, tło wypełnione gradientem, importowaną grafikę i obramowanie. Interesujące i często dość kłopotliwe jest to, że żadnej z ramek nie można wysunąć poza zdefiniowany wcześniej obszar strony plus wielkość spadu. U góry i u dołu ramek znajdują się gadżety pozwalające - po kliknięciu na nie - na utworzenie

posiada takiej funkcji).

PageStream - a spośród prezentowanych programów jeszcze jedynie PageMaker - umożliwia wprowadzanie grafik bez konieczności wcześniejszego definiowania ramki graficznej. Wczytane do dokumentu ilustracje traktowane są podobnie jak obiekty zdefiniowane bezpośrednio w programie, dzięki czemu można np. maskować grafikę dowolną krzywą narysowaną przy pomocy dostępnych narzędzi i użyć jej do wypchnięcia tekstu. Program wczytuje i poprawnie pokazuje grafiki zapisane zarówno w modelu RGB jak i CMYK, nie tworząc przy tym tzw. przeglądówek. Niestety, nie można określić jakości reprezentacji grafiki, stąd jedyną możliwością przyspieszenia pracy jest całkowite wyłączenie podglądu lub przełączenie trybu pracy na 256-kolorowy. Obszar roboczy strony można przesunąć przy pomocy tzw. „rączki”. Odbija się to w analogiczny sposób jak w przypadku PageMakera, tzn. kursor symbolizujący przesunięcie pojawia się dopiero w chwili przyciśnięcia lewego przycisku myszy i wybrania odpowiedniego skrótu klawiaturowego. W przypadku Amigi system ten nie jest zbyt efektywny, gdyż zwiłoka towarzysząca odświeżaniu ekranu jest co najmniej denerwująca. Jest to o tyle dziwne, że przesuwanie

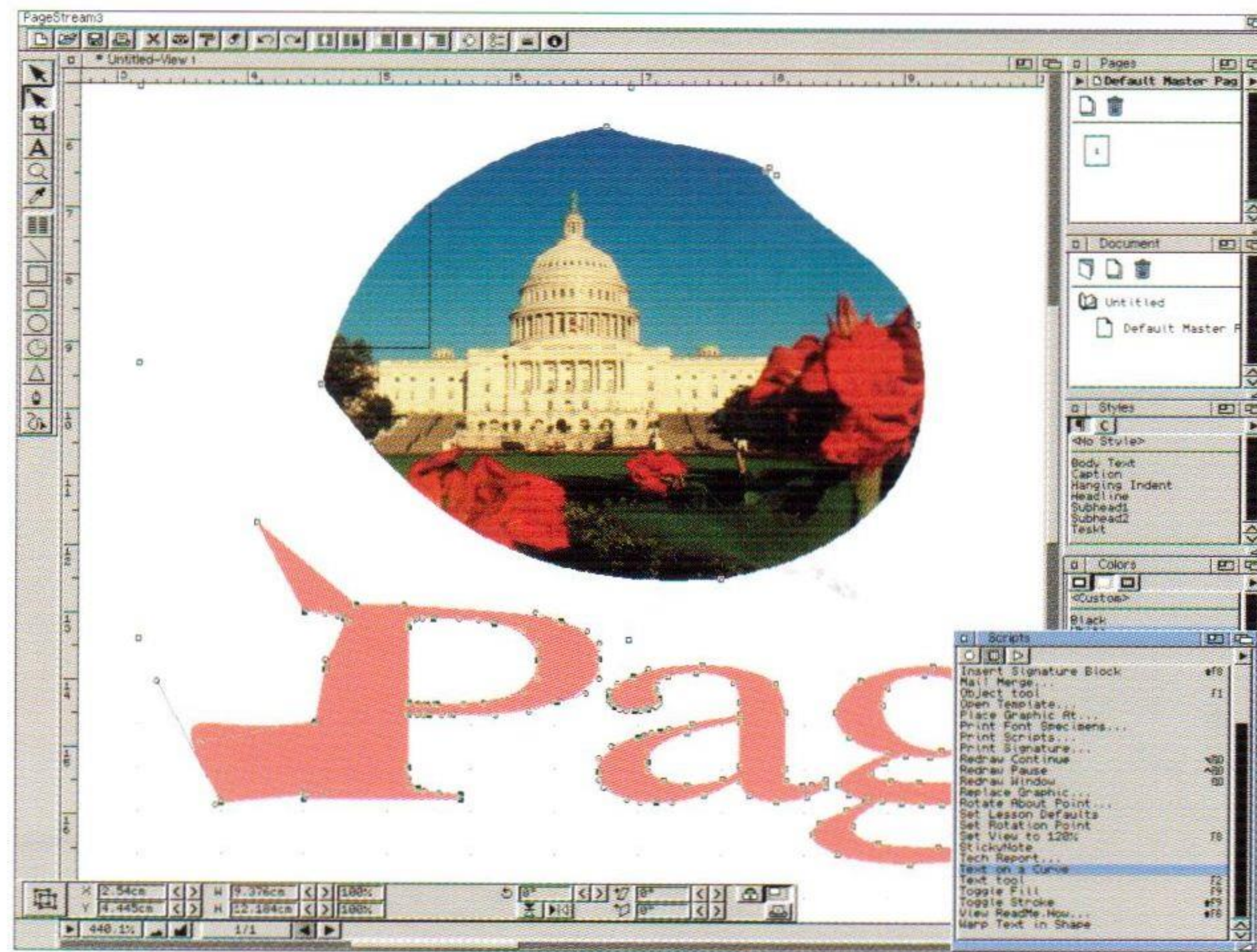
kolejnej, powiązanej z poprzednią ramki. Tekst w nowej ramce zostanie przelany z wcześniejszej, a w przypadku, gdy ramka zawierała grafikę, zostanie ona powielona. VENTURA, podobnie jak pozostałe programy, automatycznie przelewa tekst w ramce z łańcu do łańcu i dodaje nowe strony, gdy tekst się nie mieści. Po zmianie ilości łańców w oknie tekst automatycznie przelewa się na podaną ilość łańców (spośród omawianych programów jedynie PageMaker

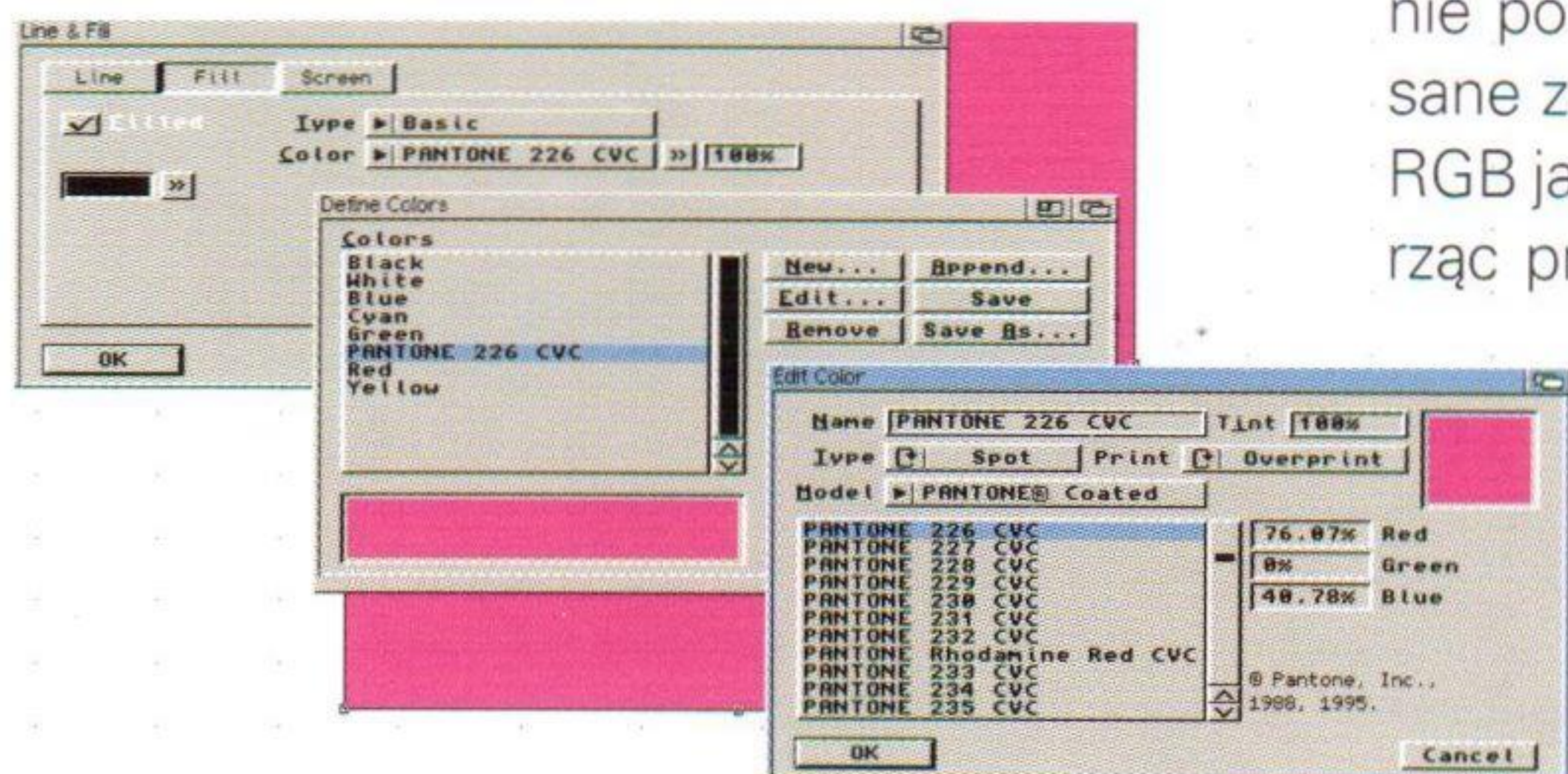
Okna ustawień drukowania w PageStreamie.

ekranu przy pomocy suwaków nie sprawia żadnych problemów.

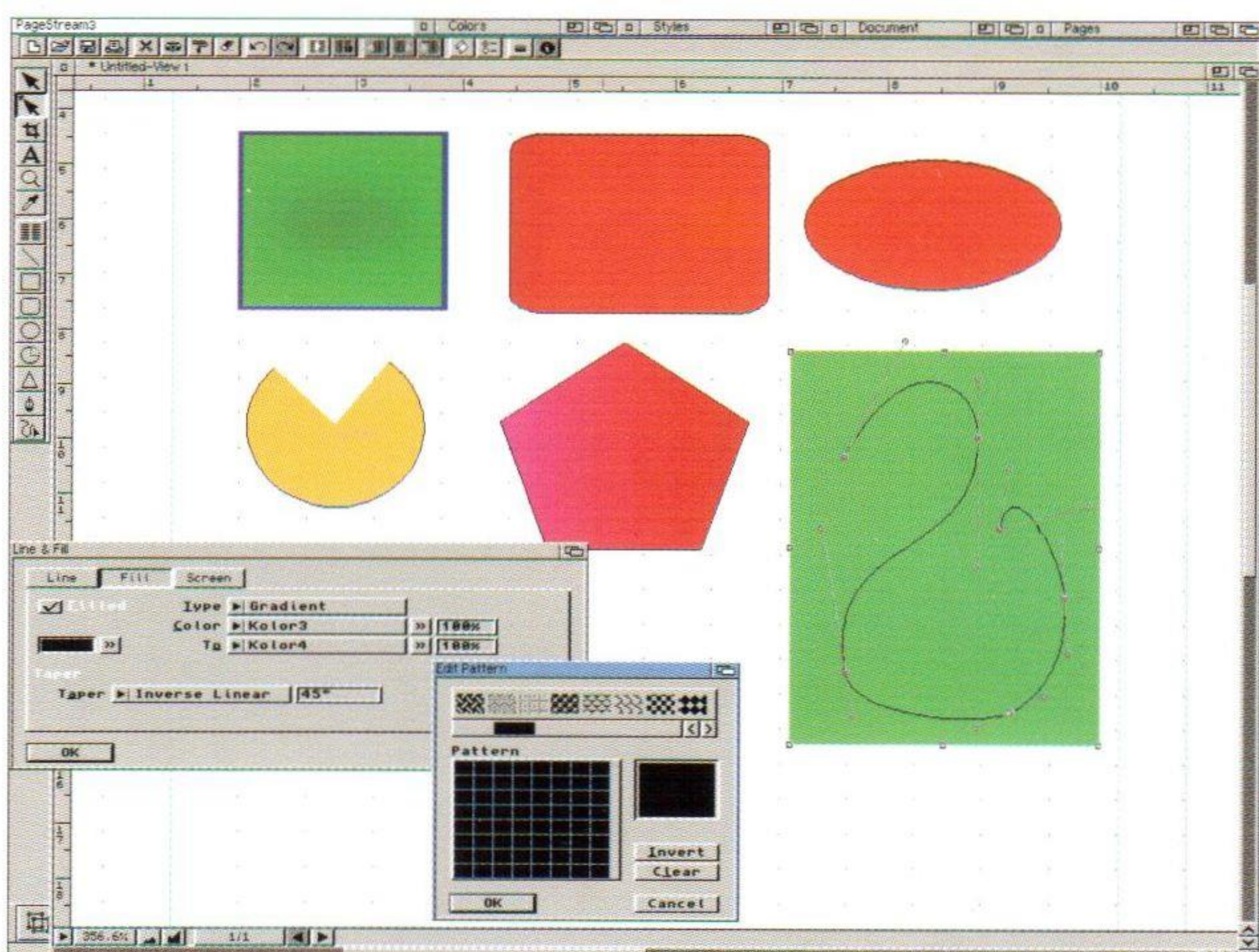
W PageMakerze - podobnie jak w QuarkXPressie - narzędzie „rączka” jest używane w ten sam sposób: przy pomocy przycisku ALT. Różnica w obu tych programach polega na tym, że w QuarkXPressie już w momencie wciśnięcia klawisza ALT kursor zmienia się w „rączkę”, natomiast w PageMakerze dzieje się to dopiero po wciśnięciu klawisza myszy. Może prowadzić to do pomyłek, gdy pomyli się CTRL z ALT-em -

Przykłady edycji grafiki wektorowej oraz maskowania grafiki rastrowej.

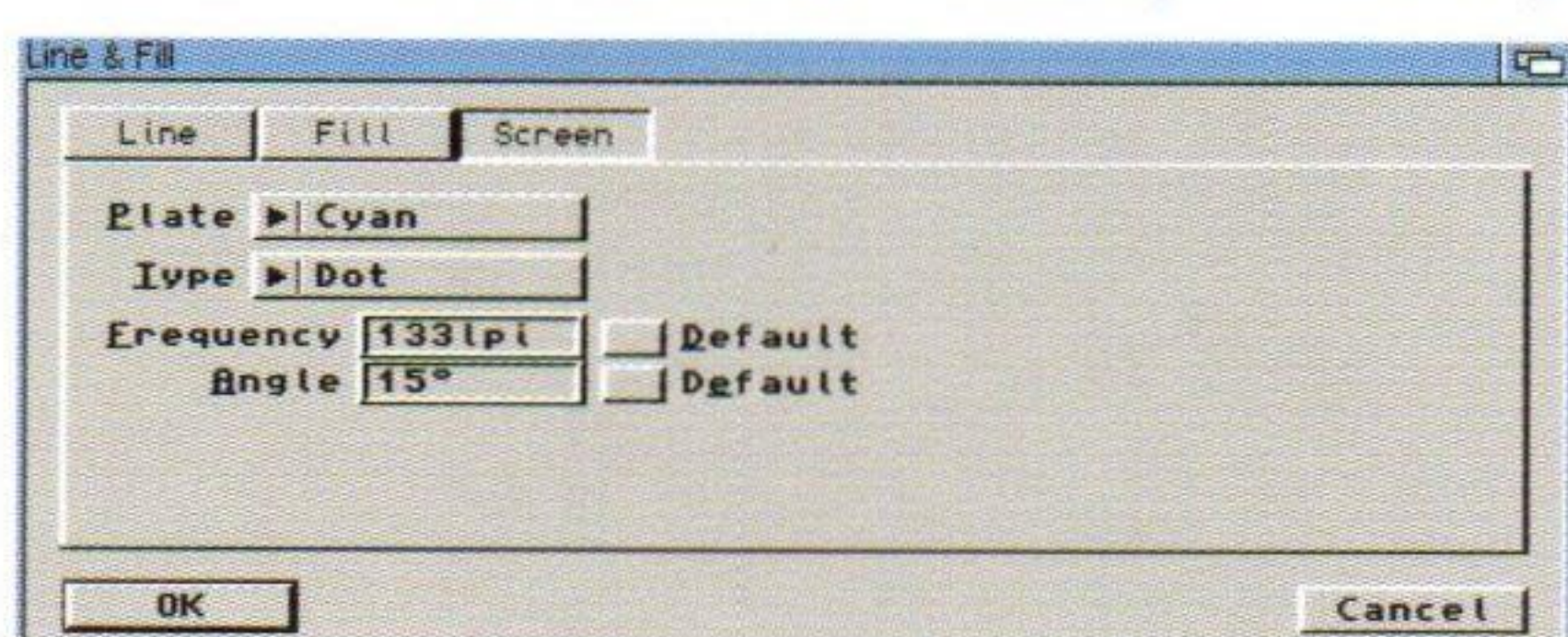
PageStream korzysta z biblioteki kolorów PANTONE.

Przykłady możliwości ilustracyjnych programu PageStream.

możliwe jest wtedy przypadkowe przesunięcie obiektu, a nie widoku strony. Corel VENTURA nie posiada tak przydatnego narzędzia jak „rączka”; nie ma nawet możliwości zdefiniowania jej tak jak w programie CorelDRAW! 7.0.

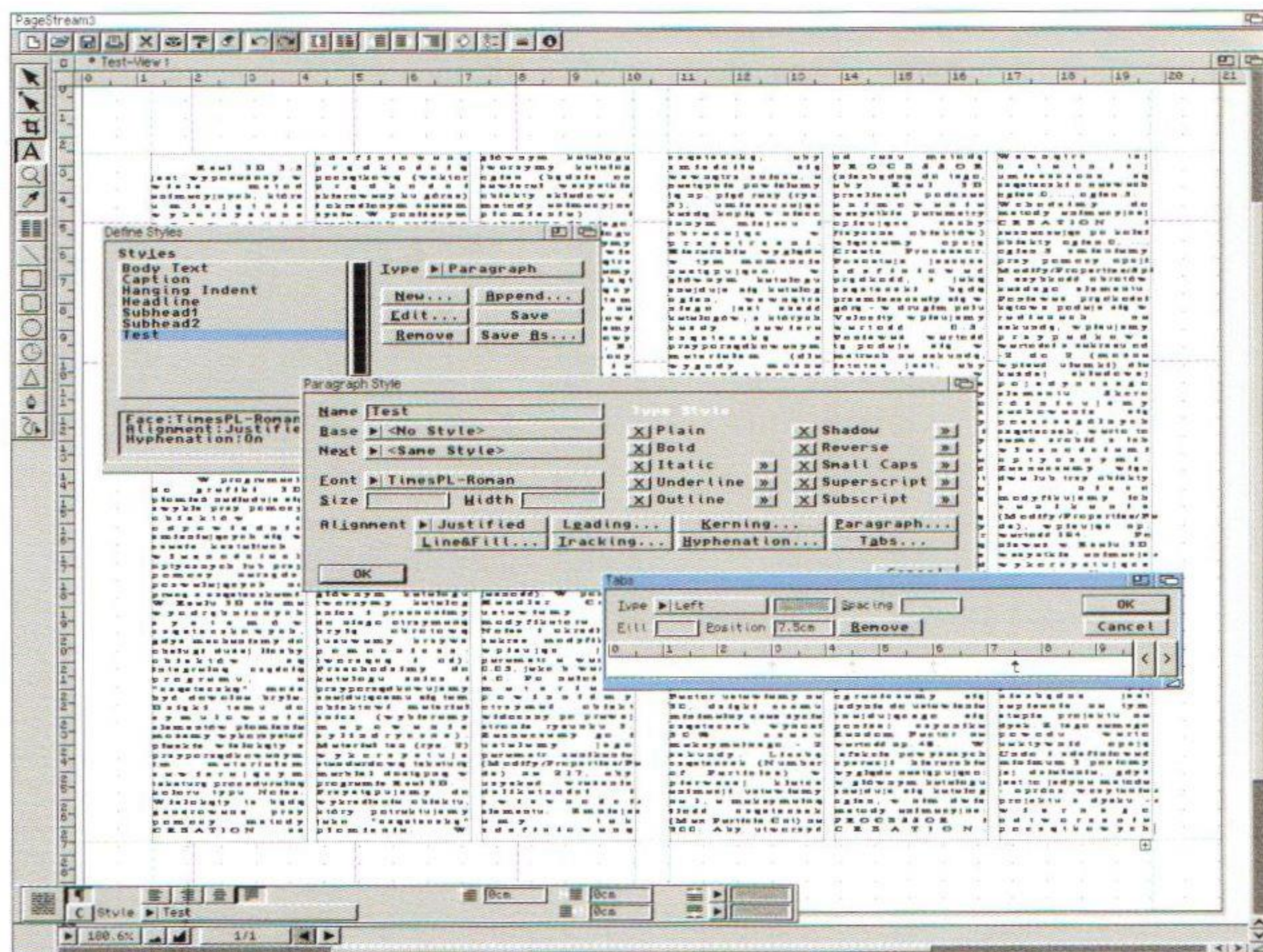
Poprzednia wersja PageMakera, 6.0, nie sprawiała żadnych problemów z wykorzystywaniem polskich znaków. Jedyną czynnością, jaką należało wykonać, było ich zainstalowanie w systemie operacyjnym Windows. Wersja 6.5 PL na IBM PC pracuje bez problemów z polskimi znakami i z polskim słownikiem dzielenia, który jest standardowym słownikiem w programie (inne słowniki dzielenia można wybrać podczas instalacji). Niestety,

Obiekty w PageStreamie mogą posiadać własne ustawienia liniatury oraz typu i kąta linii rastrowej.

skopiowanie słownika z polskiej wersji do angielskiej powoduje, że występują problemy z dzieleniem wyrazów - tak więc użytkownicy PageMakera 6.5, którzy chcą korzystać z polskich znaków, są zmuszeni do pracy na wersji PL.

PageMaker automatycznie wypycha tekst wokół grafiki do kształtu prostokąta, możliwe jest jednak ręczne ustawianie linii wypchnięcia. QuarkXPress i PageStream są pod tym względem wygodniejsze, gdyż automatycznie dostosowują linię wypchnięcia do kształtu grafiki (kolor biały jest traktowany jako przezroczysty). Podobnie działa VENTURA, choć w niej - w przeciwieństwie do obu wspo-

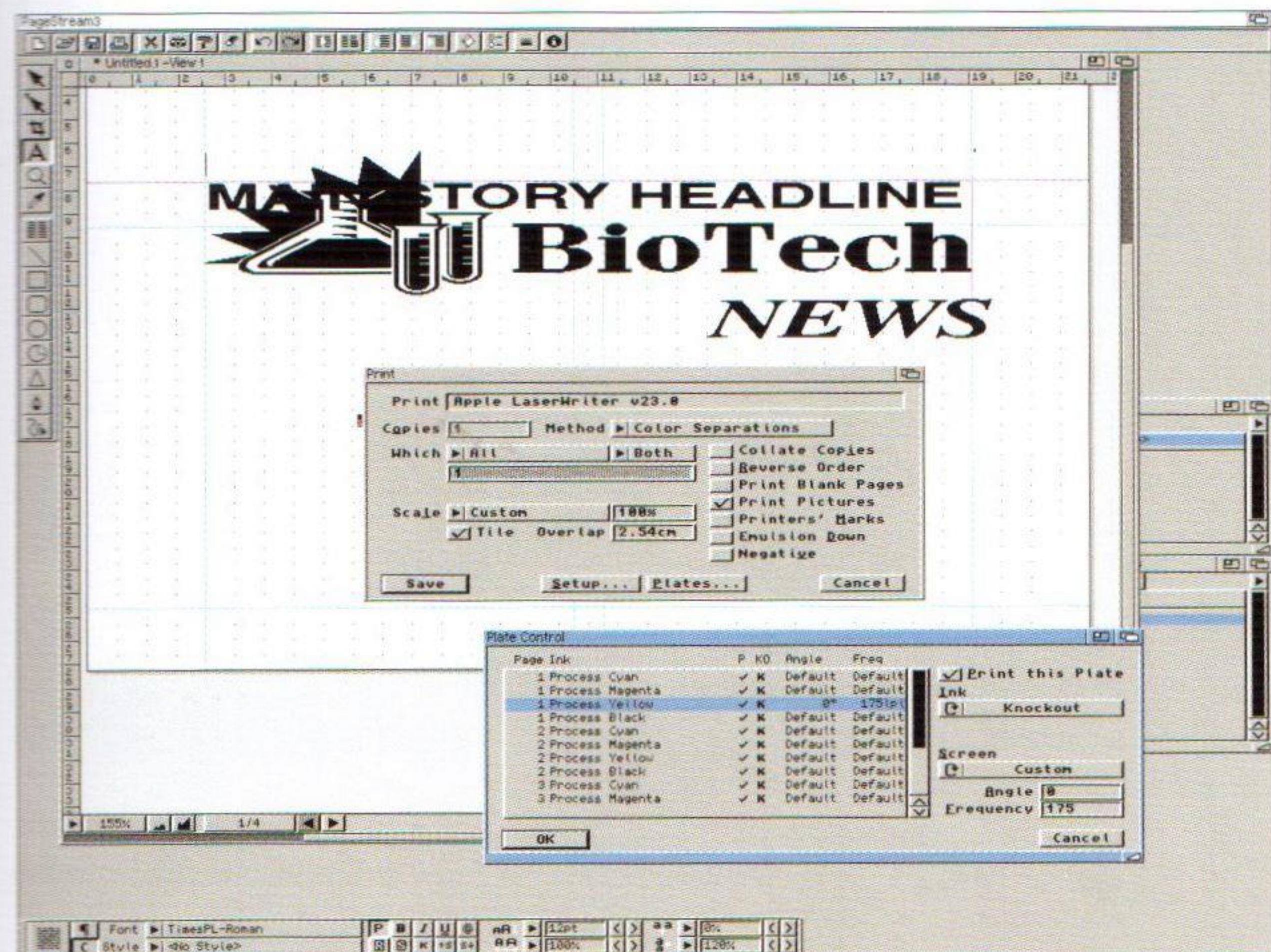

Definiowanie stylów akapitowych w PageStreamie.

gram określa, czy pojawił się błąd składu, można przedefiniować. Podobnie jak QuarkXPress i Ventura, PageMaker obsługuje jedynie style akapitowe. Jedynym wyjątkiem odnośnie sposobu obsługi stylów jest PageStream, w którym można nadać akapitowi określony styl, po czym po zaznaczeniu np. pojedynczego wyrazu przyporządkować mu inny. Opcja ta ma pojawić się również w wersji 4.0 QuarkXPressa.

Odświeżanie ekranu jest w PageMakerze wyraźnie wolniejsze niż w QuarkXPressie - dotyczy to zarówno operacji na tekście (zmiana kroju czcionki, interlinii, tracking itp.) jak i na grafikach. Szybkość odświeżania operacji na tekście

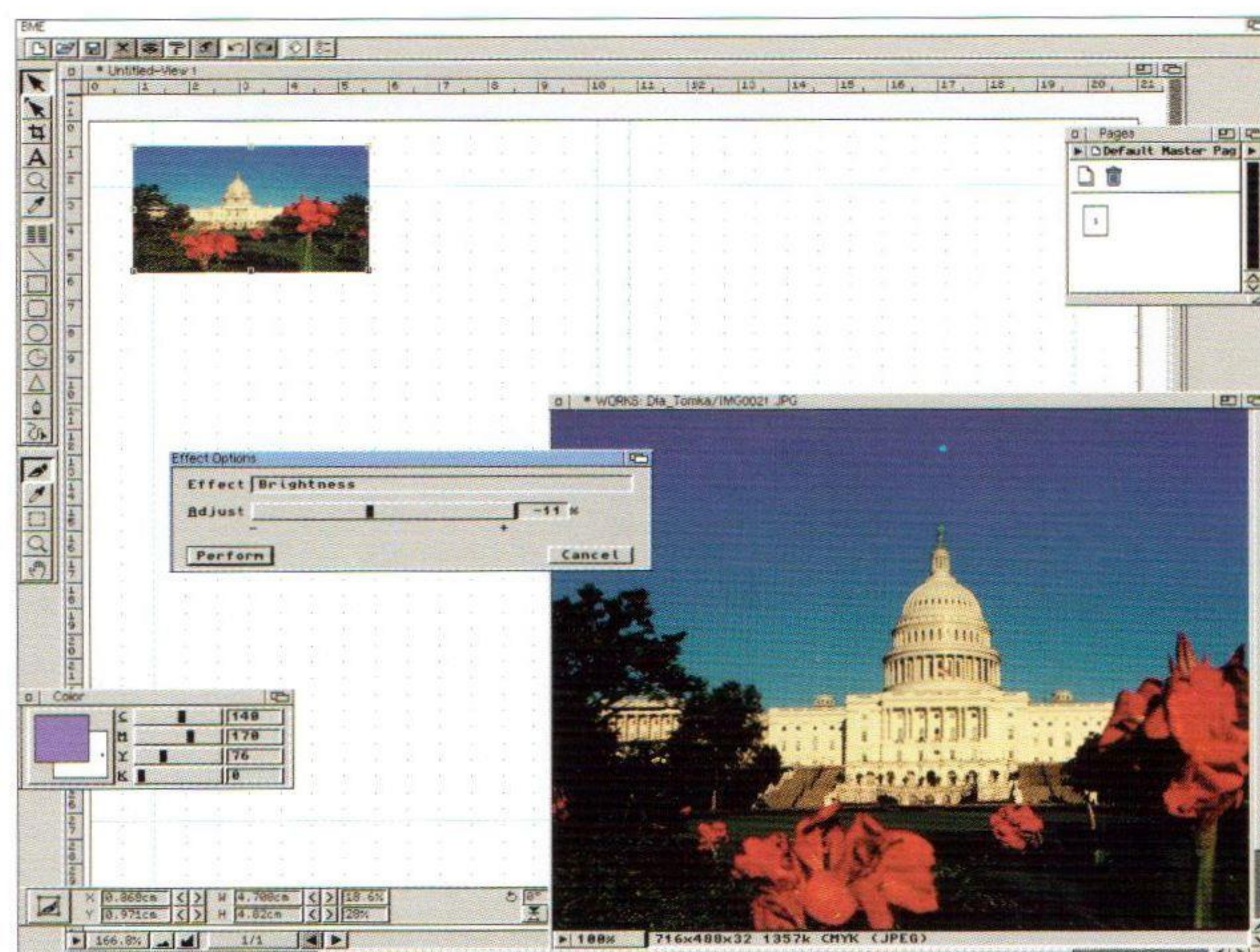
jest również ściśle uzależniona od wybranej przez użytkownika jakości odwzorowywania grafik w dokumencie. Po wybraniu najprostszego trybu (grafiki są reprezentowane przez szare prostokąty) odświeżanie jest podobne

Parametry ustawień drukarki.

mnianych programów - nie istnieje możliwość ręcznej zmiany kształtu wypchnięcia. Tekst w PageMakerze jest wypychany przez każdy element niezależnie od tego, czy znajduje się on powyżej, czy poniżej ramki tekstu; w pozostałych programach wypchnięcie następuje tylko wtedy, gdy element jest ponad tekstem. Oblewanie elementów tekstem w QuarkXPressie jest szybkie, jednak dowolny element może być oblan tylko z jednej strony.

Dużym ułatwieniem dla składającego jest fakt, że PageMaker automatycznie zaznacza szarym podświetleniem te wiersze, w których występują błędy składu, takie jak zbyt duże rozstrzelenie lub ściśnięcie tekstu. Parametry, na podstawie których pro-

Otwarte okno edytora grafiki rastrowej BMP 2.0.

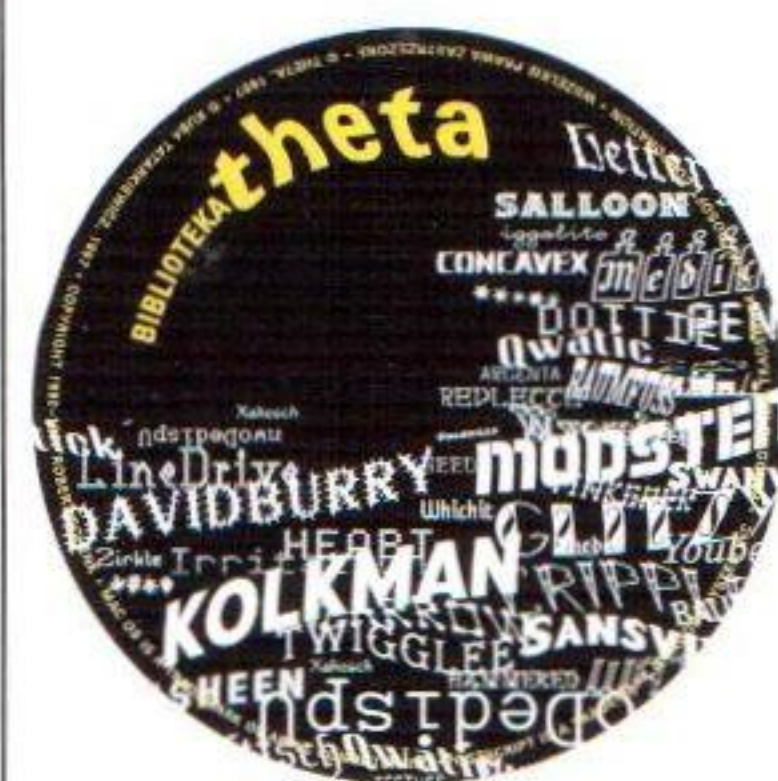
prawie 1900 polskich fontów

w formacie PostScript dla komputerów PC i Macintosh.

Cztery

hybrydowe płyty CD-ROM

na licencjach amerykańskich firm Bitstream, Ingrimayne i ITC.

W styczniu nowa płyta: 250 krojów Bitstream w formacie TrueType

Katalogi i kroje FontShop!!

Biblioteka Bitstream 500 - 600 zł + VAT
Biblioteka Bitstream Plus - 550 zł + VAT
Biblioteka Bitstream - 50 zł

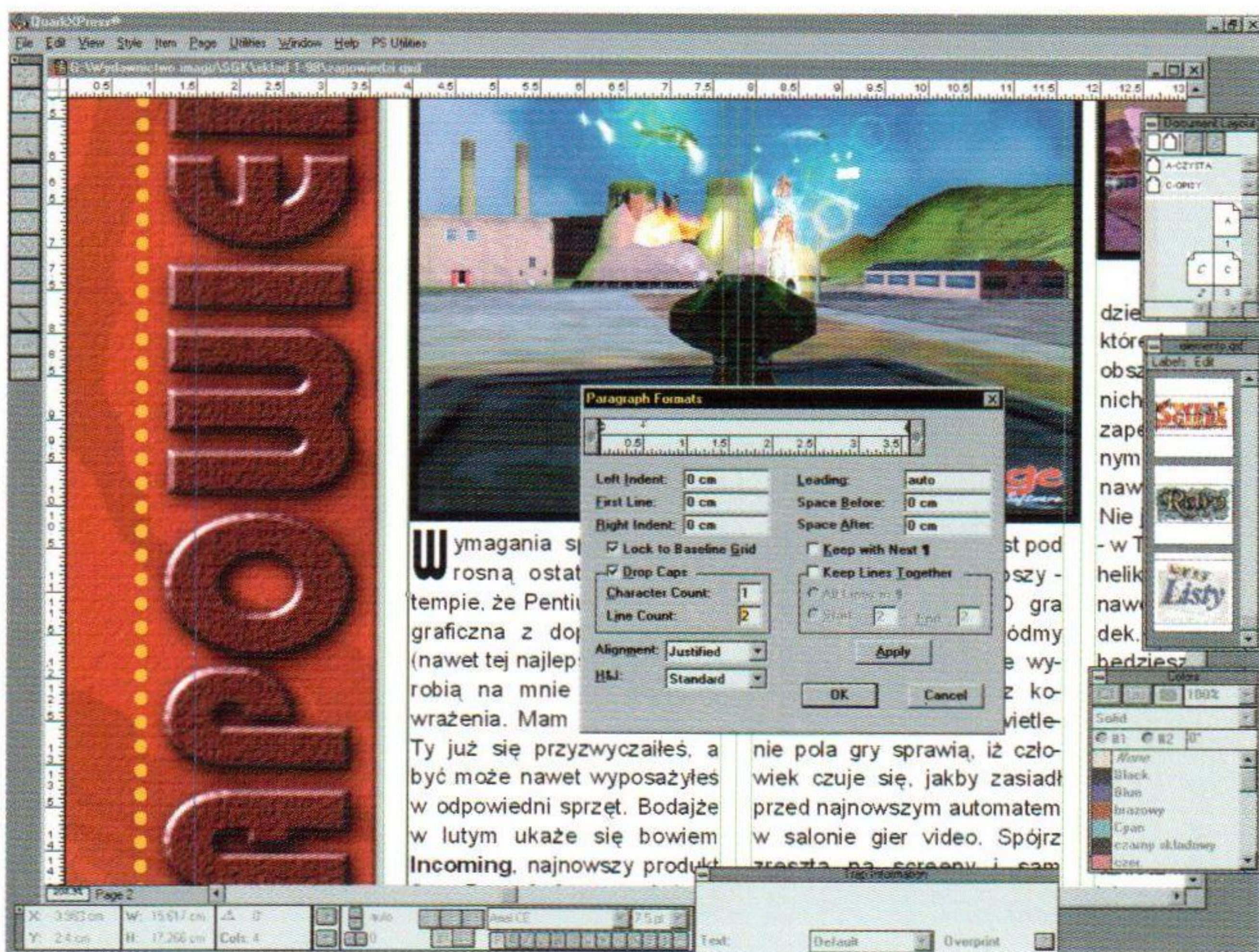
Katalog fontów
Biblioteka Theta - 400 zł + VAT
Biblioteka Theta - 25 zł

Katalog krojów ITC za 50 zł
Biblioteka ITC 1500 zł (+VAT)

Sprzedaż wysyłkowa i informacje:

tel. (0 22) 48 92 08
fax (0 22) 646 96 36

Przykład definiowania stylu akapitowego zawierającego inicjał w programie QuarkXPress 3.33.

do odświeżania w programie QuarkXPress przy włączonych przeglądarkach grafik.

QuarkXPress nie posiada wbudowanego słownika dzielenia polskich wyrazów, który można jedynie dokupić jako XTension (dostępne są dwa słowniki: Dywin i Gwarek). Pewnym rozwiązaniem może być również wykorzystanie programu Korrida, w którym wczytuje się tekst, a następnie zapisuje już z wprowadzonymi, ukrytymi znakami dzielenia - jest to jednak metoda, którą można wykorzystać także w innych programach. Również VENTURA i PageStream nie są wyposażone w polskie słowniki dzielenia. Aby w wersji PC QuarkXPressa wprowadzać polskie znaki z klawiatury, należy zainstalować program, który umożliwi wpisywanie ich nie przy pomocy standardowego w systemie Windows prawego klawisza ALT, lecz przy pomocy lewego. VENTURA musi mieć w tym celu zdefiniowane skróty klawiaturowe pokrywające się z wywołaniami polskich znaków diakrytycznych. Importując tekst ASCII w tym programie należy zwrócić uwagę, aby wczytywać go jako tekst ANSI, gdyż w przeciwnym wypadku otrzymuje się tekst bez polskich znaków. Zarówno na platformie Macintosh jak

narzędzi wspomagających tworzenie tabel. Widoczna jest tu przewaga VENTURY, posiadającej rozbudowaną funkcję służącą w tym celu, oraz PageMakera, który - choć nie ma takich narzędzi wbudowanych - dostarczony jest z programem Adobe Table, generującym je jako obiekty czytane przez PageMakera.

QuarkXPress zapisuje ustawienia programu wraz z dokumentem. Podobnie jak w PageMakerze, aby zmienić preferencje należy usunąć z pamięci wszystkie otwarte dokumenty i dopiero wtedy przystąpić do konfiguracji programu. Corel VENTURA w preferencjach startowych pozwala ustawić jedynie ogólne parametry pracy z dokumentami, takie jak ilość operacji Undo (do 99), kolor siatki pomocniczej, rodzaj cudzo-

języka, typ menu startowego, szerokość spadu itp.

Wszystkie pozostałe ustawienia, takie jak rozmieszczenie okien i belek narzędziowych, czcionki, kolory itp. można zmieniać przy otwartym dokumencie. Warunkiem ich zapamiętania jest poprawne zamknięcie programu. Przy zmianie czcionki Corel VENTURA udostępnia użytkownikowi dobrze opracowany podgląd wybieranych czcionek. Podobnie jak w PageStreamie, VENTURA pozwala na ciekawy i efektywny sposób zmiany tabulatorów - poprzez zmianę ich ustawień na miarce u góry dokumentu. Rodzaj tabulatorów określa się korzystając z przycisku znajdującego się u zbiegu ramek. Pomimo wielu ułatwień dostęp do podstawowych, najczęściej wykorzystywanych podczas składu ope-

racji (jak np. ustawianie wartości liniatury dla czcionki) jest w VENTURZE utrudniony, można jednak zdefiniować skróty klawiaturowe. Bardzo dobrze jest za to opracowany edytor równań matematycznych, który pozwala na wprowadzanie praktycznie wszystkich popularnych symboli matematycznych typu sumy, pierwiastki, całki (dostępna w

Wszystkie pozostałe ustawienia, takie jak rozmieszczenie okien i belek narzędziowych, czcionki, kolory itp. można zmieniać przy otwartym dokumencie. Warunkiem ich zapamiętania jest poprawne zamknięcie programu.

Przy zmianie czcionki Corel VENTURA udostępnia użytkownikowi dobrze opracowany podgląd wybieranych czcionek. Podobnie jak w PageStreamie, VENTURA pozwala na ciekawy i efektywny sposób zmiany tabulatorów - poprzez zmianę ich ustawień na miarce u góry dokumentu. Rodzaj tabulatorów określa się korzystając z przycisku znajdującego się u zbiegu ramek. Pomimo wielu ułatwień dostęp do podstawowych, najczęściej wykorzystywanych podczas składu ope-

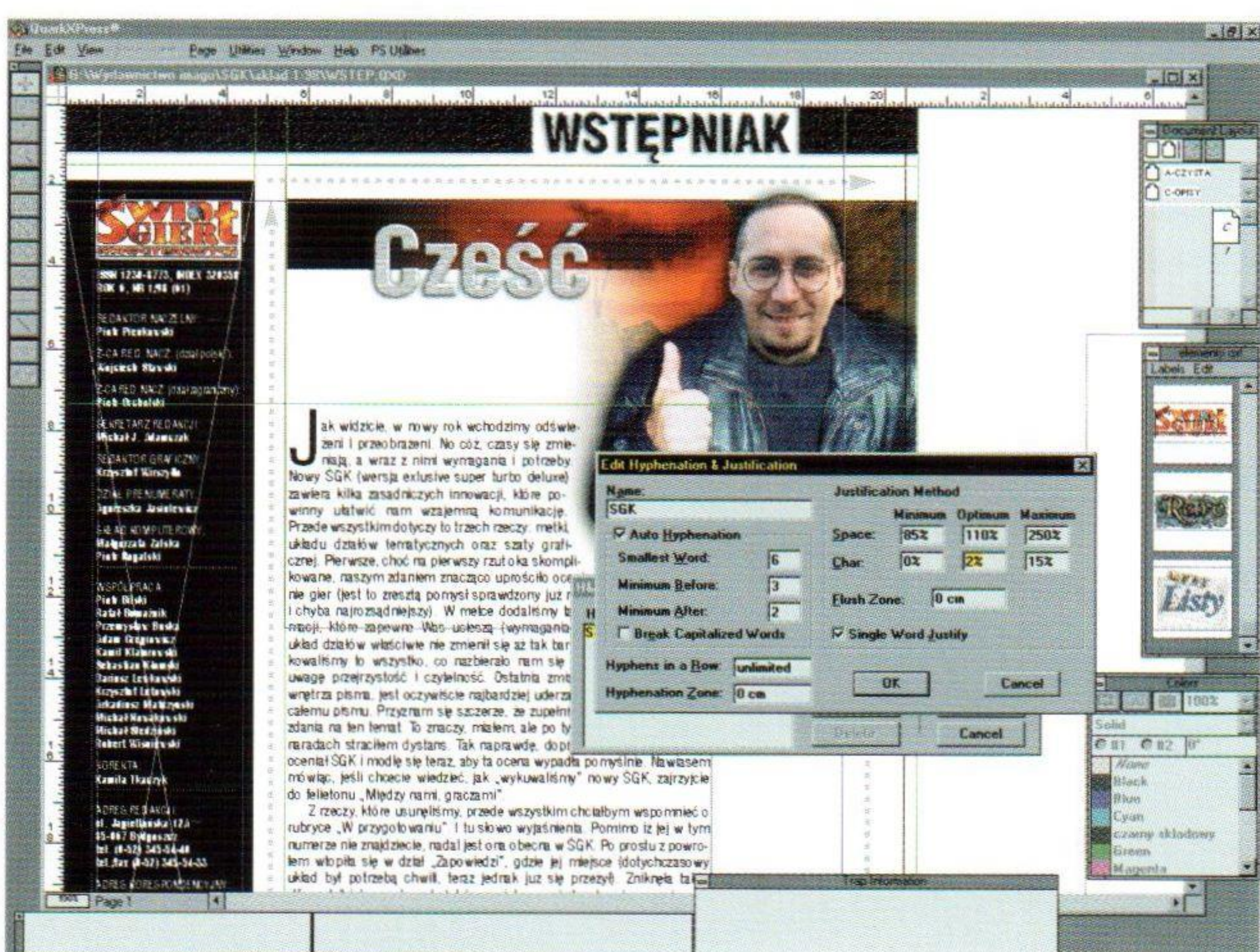

Ekran roboczy programu QuarkXPress 3.33.

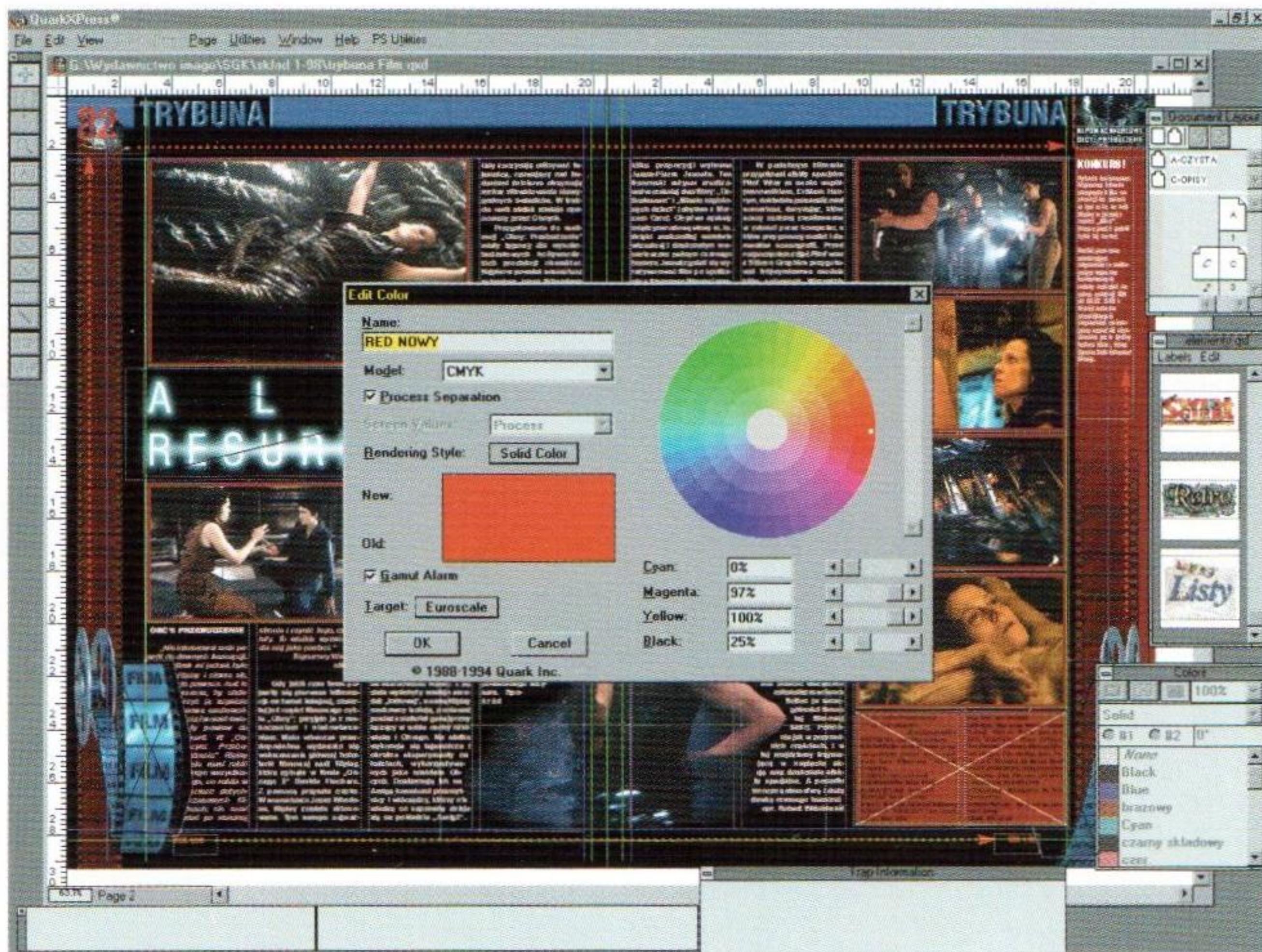
racji (jak np. ustawianie wartości liniatury dla czcionki) jest w VENTURZE utrudniony, można jednak zdefiniować skróty klawiaturowe. Bardzo dobrze jest za to opracowany edytor równań matematycznych, który pozwala na wprowadzanie praktycznie wszystkich popularnych symboli matematycznych typu sumy, pierwiastki, całki (dostępna w

QuarkXPress pracuje z ramkami o różnych kształtach.

Okno edycji dzielenia i justyfikacji.

Definiowanie kolorów w programie QuarkXPress.

edytorze biblioteka znaków jest obszerna i komponowanie skomplikowanych wyrażeń ułamkowych, podpierwiastkowych czy nawet macierzowych.

PageStream, pomimo wielu rozbudowanych funkcji związanych z formatowaniem tekstu, nie posiada takich udogodnień jak Ventura w zakresie tworzenia wzorów matematycznych i tabel. Pracę z tego typu elementami ułatwia prosty w obsłudze system makrodefinicji (w zbliżonej formie tego typu narzędzie znajduje się w VENTURZE i PageMakerze). Pozwala on nie tylko na zautomatyzowanie formatowania tekstów, ale również wykorzystuje możliwości graficzne programu do tworzenia tabel czy elementów potrzebnych przy reprezentacji wzorów matematycznych. Dodatkowo, w wersji amigowej, wbudowano port języka ARexx, który umożliwia bezpośrednią komunikację z innymi programami. Dzięki temu można odwołać się z poziomu PageStreama do programu umożliwiającego edycję wzorów bądź tabel. Niemniej są to rozwiązania znacznie bardziej skomplikowane od tych, które oferują konkurenci. PageStream posiada wielokrotną opcję Undo działającą na wszystkie funkcje programu.

System reprezentacji czcionek w PageStreamie nie został jeszcze w pełni dopracowany. Występują błędy w reprezentowaniu czcionek na ekranie, formatowanie działa bardzo wolno i wszystkie zmiany dokonywane na blokach tekstu wymagają dużej dozy cierpliwości ze strony użytkownika. Nie stanowi problemu tworzenie napisów wypełnionych gradientem liniowym, kołowym lub dostosowującym się do kształtu obiektu; podobne możliwości posiada VENTURA, która potrafi nawet wypełnić tekst fraktalną teksturą.

PageStream, podobnie jak QuarkXPress 4.0 i Ventura 7.0, posiada szereg opcji do tworzenia grafiki wektorowej. Obok standardowych figur, takich jak koła, elipsy czy wieloboki, edytuje się także krzywe Bezierra (istnieje możliwość rysowania z tzw. „wolnej ręki”). Wprowadzane

kontury mogą być wypełniane kolorem, wzorem lub cieniowane, np. gradientem liniowym i kołowym z wykorzystaniem jednego z kilku sposobów przejść kolorów - liniowego, logarytmicznego itp. Wypełnienia tego typu reprezentowane są na ekranie w sposób uproszczony, nie pozwalający na wizualną korektę konstruowanej kompozycji. Nie ma to jednak żadnego wpływu na końcowy efekt, pojawiający się po wydrukowaniu lub naświetleniu diapozytywów. Kolory nadawane obiektom definiuje się przy pomocy jednego z kilku modeli barwnych, takich jak RGB, CMYK, HSV czy HLS, można

także wykorzystać gotowe wzory kolorów firmy PANTONE.

Również możliwości VENTURY w zakresie grafiki wektorowej są duże, co z pewnością ma związek z faktem, że Corel jest producentem pakietu Corel DRAW! 7.0. VENTURA może więc pracować z krzywymi Bezierra oraz przeprowadzać pełną edycję grafiki wektorowej. Jedynym utrudnieniem jest to, że program umieszcza każdy obiekt w odrębnej ramce. Gradient przypisuje się zarówno grafice jak i kolumnie tekstu.

W PageStreamie kształty ramek tekstowych nie są ograniczone jedynie do wielokątów i mogą przybrać np. postać owalu, wycinka koła lub podkładki, tj. koła z wyciętym środkiem. Zarówno tekst wprowadzony bezpośrednio, jak i umieszczony w ramce tekstowej, może być wypchnięty przez grafikę umieszczoną w publikacji. Podobne możliwości dostępne są także w pozostałych programach. PageStream pozwala jednak nie tylko

GWARANT S.A.

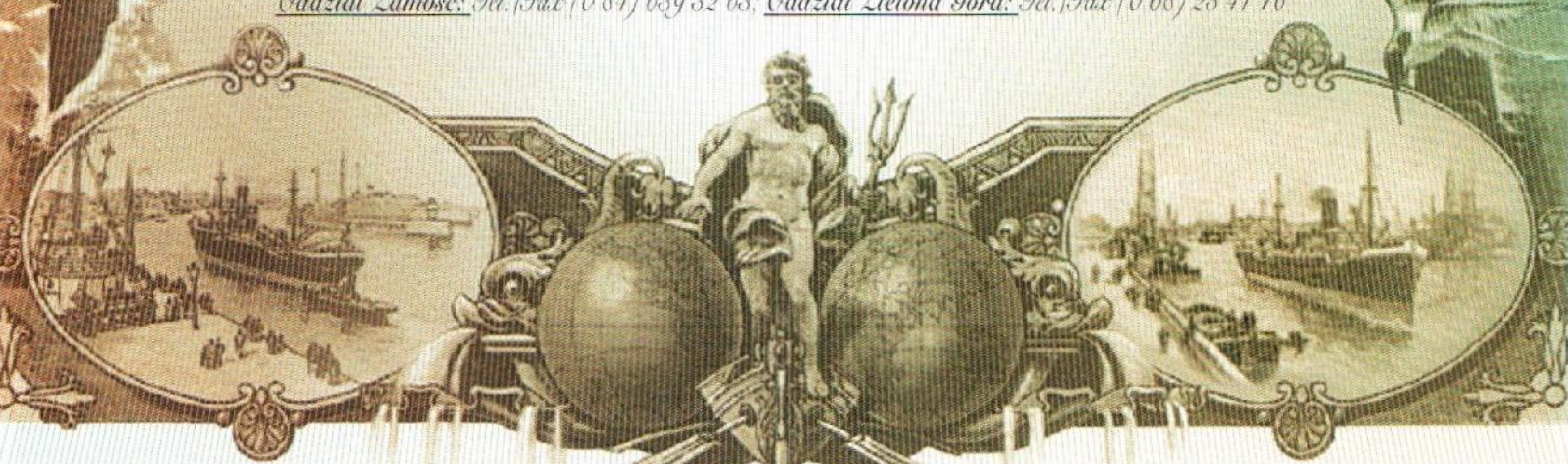
TOWARZYSTWO UBEZPIECZEŃ I REASEKURACJI

Ubezpieczenia majątkowe

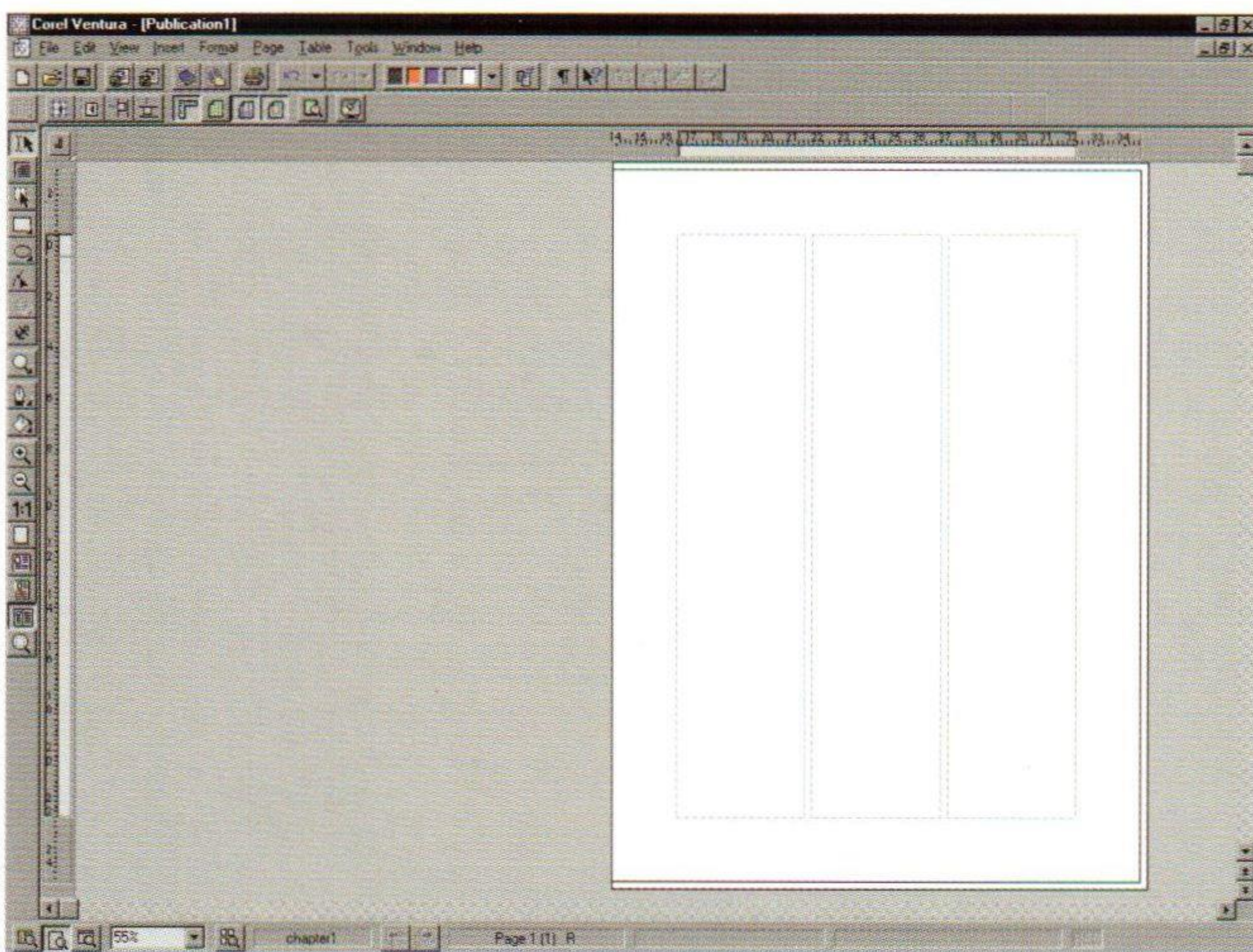
- ◆ *Stenia podmiotów gospodarczych i osób fizycznych od ognia i innych zdarzeń losowych*
- ◆ *Stenia podmiotów gospodarczych od kradzieży z włamaniem i rabunku*
 - ◆ *Maszyn od szkód mechanicznych i elektrycznych oraz sprzętu elektronicznego*
- ◆ *Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej*
- ◆ *Ubezpieczenia finansowe, osobowe, transportowe*

Centrala:
80-394 Gdańsk, ul. Kołobrzeska 30
Tel.: (0 58) 344 61 00, 557 01 30; Fax: 512267 gwart pl; Fax: (0 58) 557 02 43
E-mail: gw_post@gwarant.com.pl; Internet: http://www.gwarant.com.pl

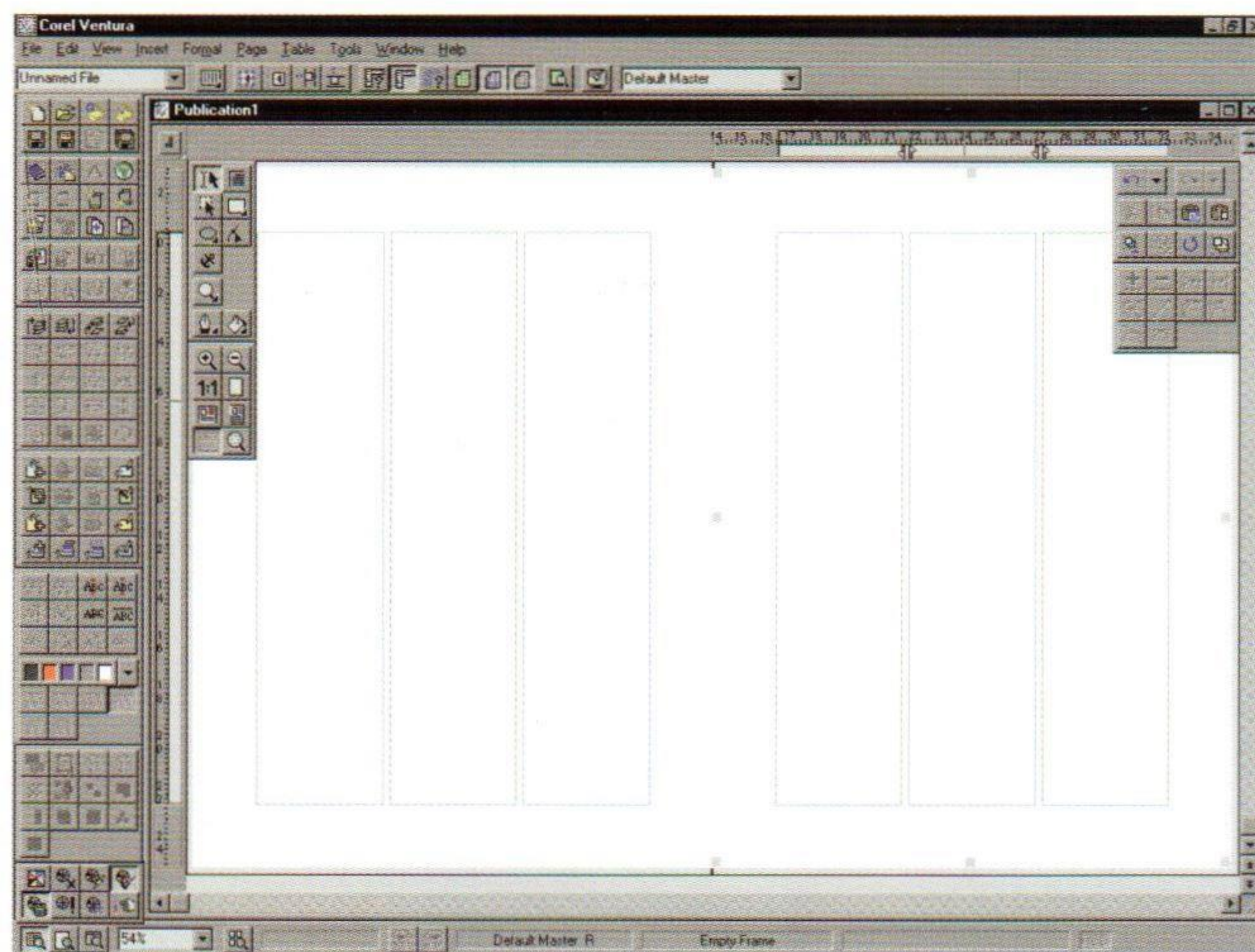
*Oddział Warszawa: Tel. (0 22) 630 96 65; Oddział Katowice: Tel./Fax (0 32) 20 68 213;
 Oddział Bydgoszcz: Tel./Fax (0 52) 40 11 52; Oddział Lublin: Tel. (0 81) 534 58 60;
 Oddział Poznań: Tel. (0 61) 851 98 31; Oddział Wrocław: Tel. (0 71) 67 40 61 w. 112, 144;
 Oddział Szadom: Tel. (0 48) 363 31 35; Oddział Szczecin: Tel. (0 91) 88 48 24;
 Oddział Zamość: Tel./Fax (0 81) 639 32 63; Oddział Zielona Góra: Tel./Fax (0 68) 25 41 16*

© BARI ART S.A. TEL. (0 58) 44 38 58

Wygląd ekranu programu Corel VENTURA 7 z domyślnymi ustawieniami interfejsu użytkownika.

Przykładowy wygląd ekranu roboczego zdefiniowany przez użytkownika.

na standardowe wypchnięcie tekstu przez grafikę na zewnątrz konturu, ale również do jego wnętrza - tekst z ramki zostaje wepchnięty w obszar elementu graficznego.

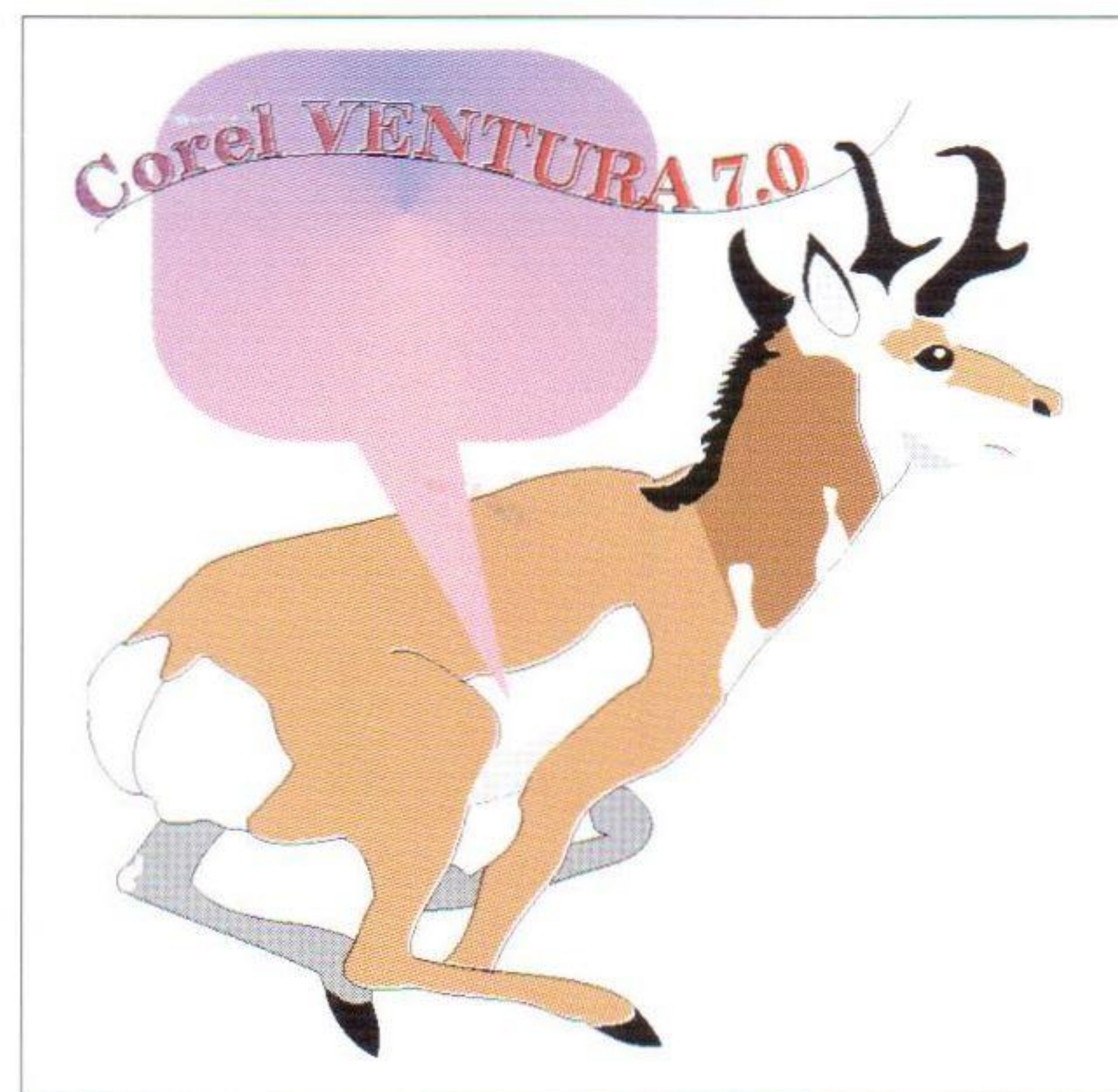
W standardowym pakiecie PageStreama znajduje się program BMP 2.0 (BitMap Editor), służący do konwersji i podstawowej obróbki grafik. BMP może być uruchamiany zarówno z poziomu programu głównego jak i niezależnie od niego. Program ten udostępnia m.in. opcje dotyczące zmiany kontrastu i nasycenia grafik, konwersję z modelu barw RGB na CMYK, efekty specjalne, takie jak płaskorzeźba czy rozmycie obrazu. Ciekawostką jest opcja Trace, umożliwiającą wektoryzację prostych rysunków rastrowych. Podobnie jak QuarkXPress i VENTURA, PageStream umożliwia definiowanie dowolnej liczby stron wzorcowych, do których w każdym momencie można odwołać się przy dodawaniu nowych stron do publikacji. Możliwość tę ma także PageMaker od wersji 6.5.

Spośród opisywanych programów QuarkXPress bezsprzecznie dzierży palmę pierwszeństwa jeśli chodzi o szybkość od-

świeżania ekranu, zarówno w przypadku dużej ilości tekstu jak i grafik. Program nigdy nie importuje elementów, które są zawsze linkowane, lecz tworzy jedynie przeglądówki wykorzystywanych grafik i zapisuje je w dokumencie. Zapisywanie dotyczy wyłącznie nowych elementów graficznych, stąd cały proces nagrywania nie trwa długo. Interesującą cechą QuarkXPressa, odróżniającą go od innych omawianych tu produktów, jest możliwość zdefiniowania w importowanych grafikach koloru białego jako przezroczystego. Wersja 3.33, napisana z myślą o pracy w systemie Windows 3.11, wykazuje nieprawidłowości w linkowaniu grafik w systemie Windows 95: gdy ścieżka dostępu do pliku jest dłuższa od 64 znaków, grafika nie zostanie wczytana, a zamiast oryginału zostanie rozbita przeglądówka (z wyłączoną opcją EfiColor otrzymuje się w takim przypadku szary obraz zamiast kolorowego).

Niestety, produkt firmy Quark Inc. nie pozwala użytkownikowi na sprawdzenie, czy zlinkowane grafiki są w zapisane w modelu RGB, czy w CMYK-u. Bez problemu zaczy-

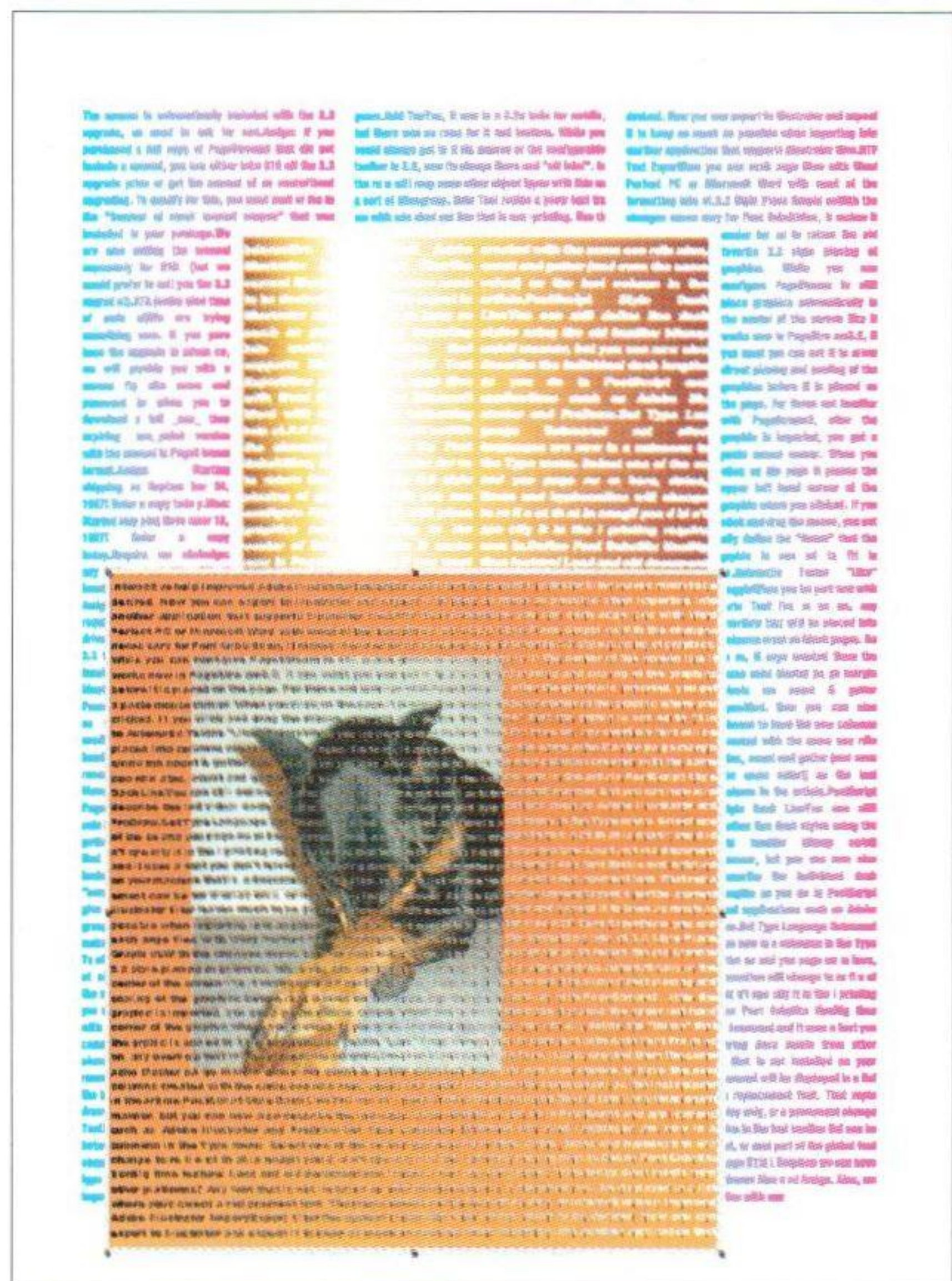
wane są grafiki w formatach TIFF, EPS, JPEG, WMF i BMP; w przypadku importowania EPS-a zawierającego kilka elementów wlinkowanych, program zachowuje poprawność linkowania (w przeciwieństwie do np. PageMakera, w którym powiązania należy uaktualnić).

Przykład możliwości ilustracyjnych programu Corel VENTURA.

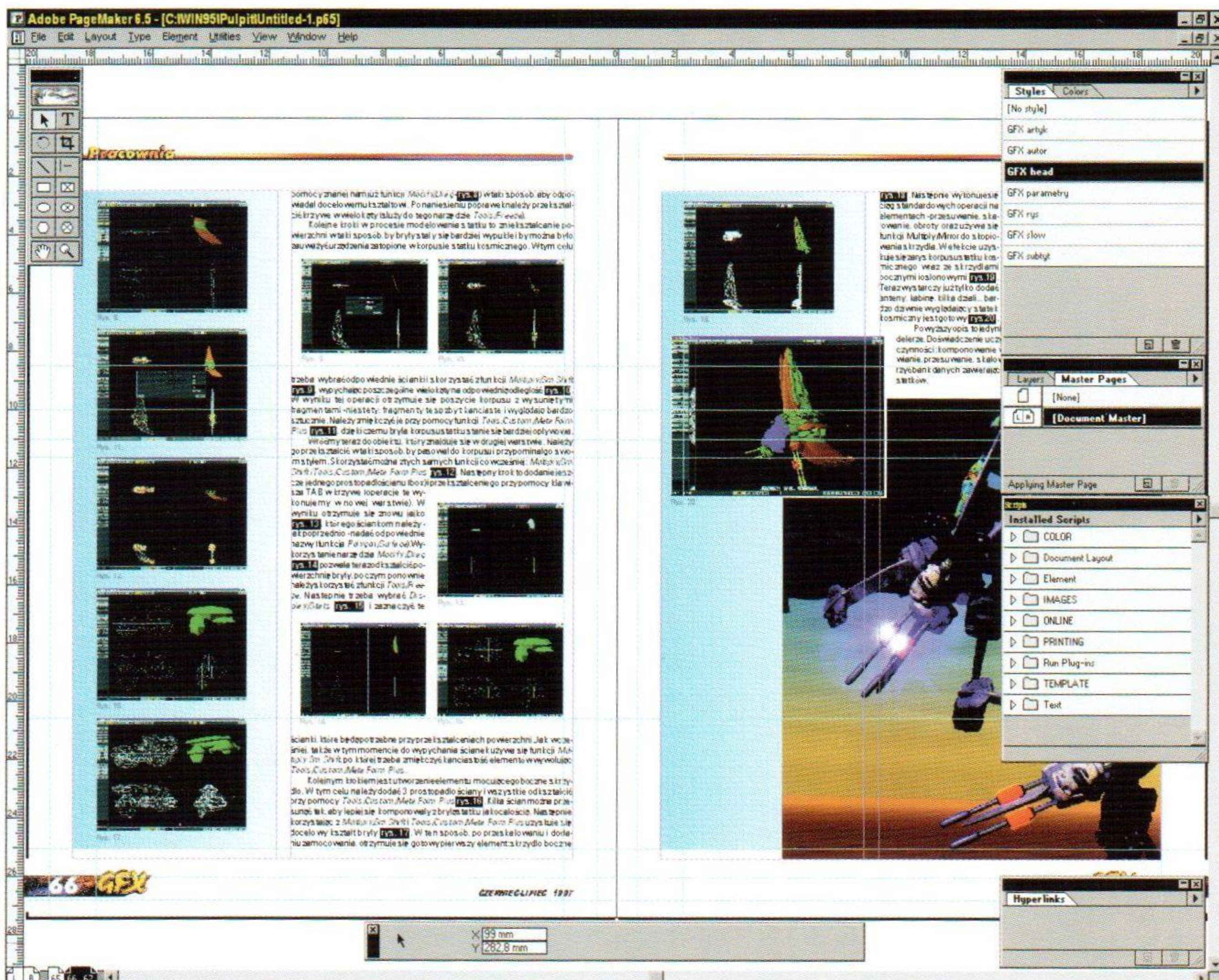
Przykłady wypychania tekstu przez grafikę oraz wypełnienia gradientem ramek i bloków tekstu.

QuarkXPress nie posiada rozbudowanych narzędzi do grafiki wektorowej, możliwe jest jedynie wykreślenie najprostszyc figur: linii prostych, łamanych, wielokątów i kół. Dopiero wersja 4.0 będzie zawierała rozbudowane narzędzia do pracy z krzywymi Beziera.

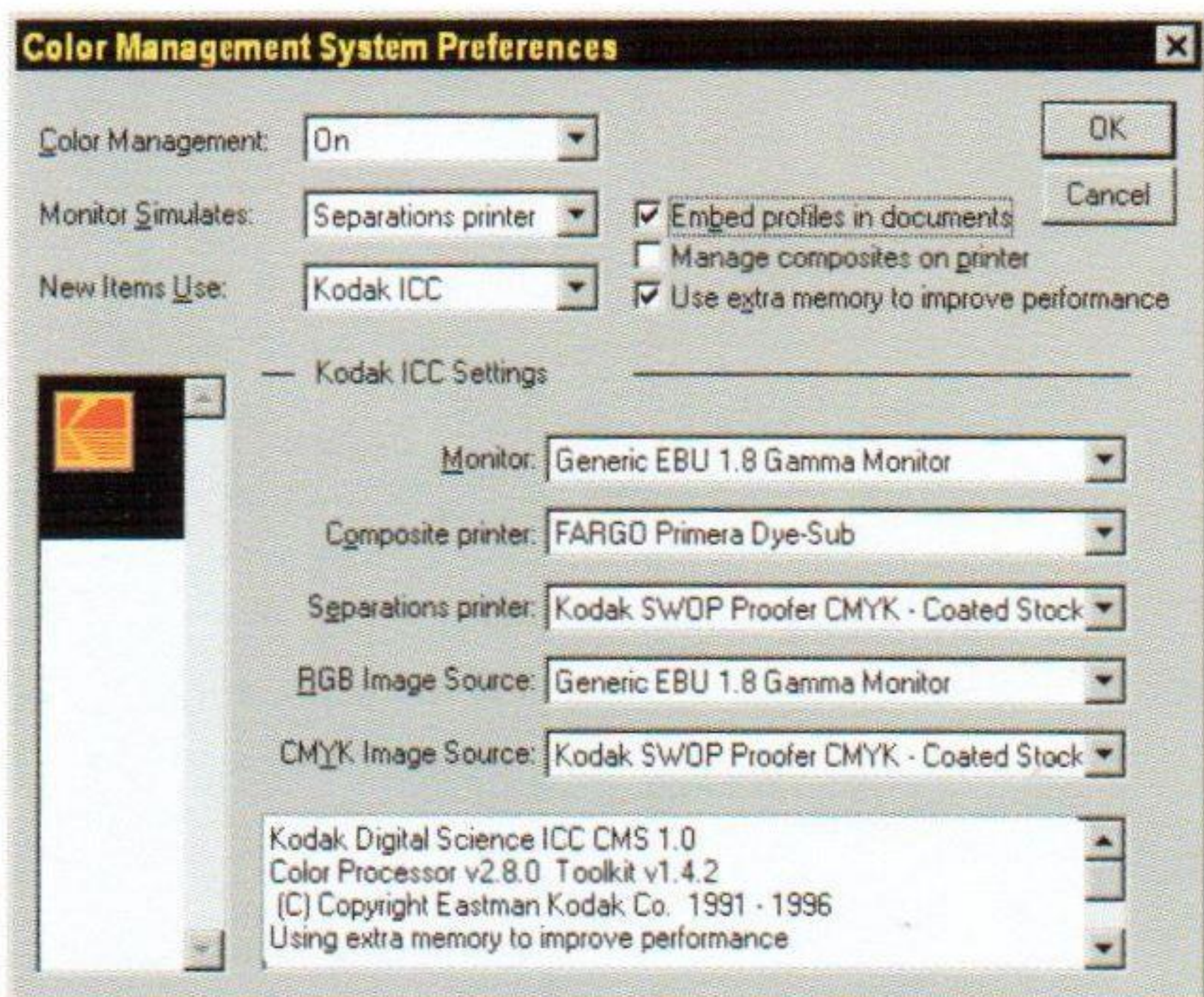
Z kolei PageMaker, oprócz funkcji importowania ilustracji z innych programów, może również definiować proste figury bezpośrednio w programie. W obu przypadkach (importowania i wykreślenia) istnieje możliwość maskowania obiektów, w tym również elementów zawierających czcionki. Grafikę rastrową w formacie TIFF można poddać dodatkowej obróbce przy wykorzystaniu rozszerzeń standardowo przeznaczonych do programu Adobe Photoshop, np. Adobe Gallery Effects.

Grafiki umieszczane w dokumentach PageMakera, VENTURY i PageStreama mogą być dołączane do pliku generowanego przez

Ekran programu Adobe PageMaker 6.5.

program lub jedynie linkowane z nim. W PageMakerze w obu przypadkach tworzona jest kopia (przełącznik) ilustracji, którą później można wyświetlać w trzech poziomach jakości - wysokiej, normalnej lub jako

Okno systemu zarządzania kolorem Kodak CMS.

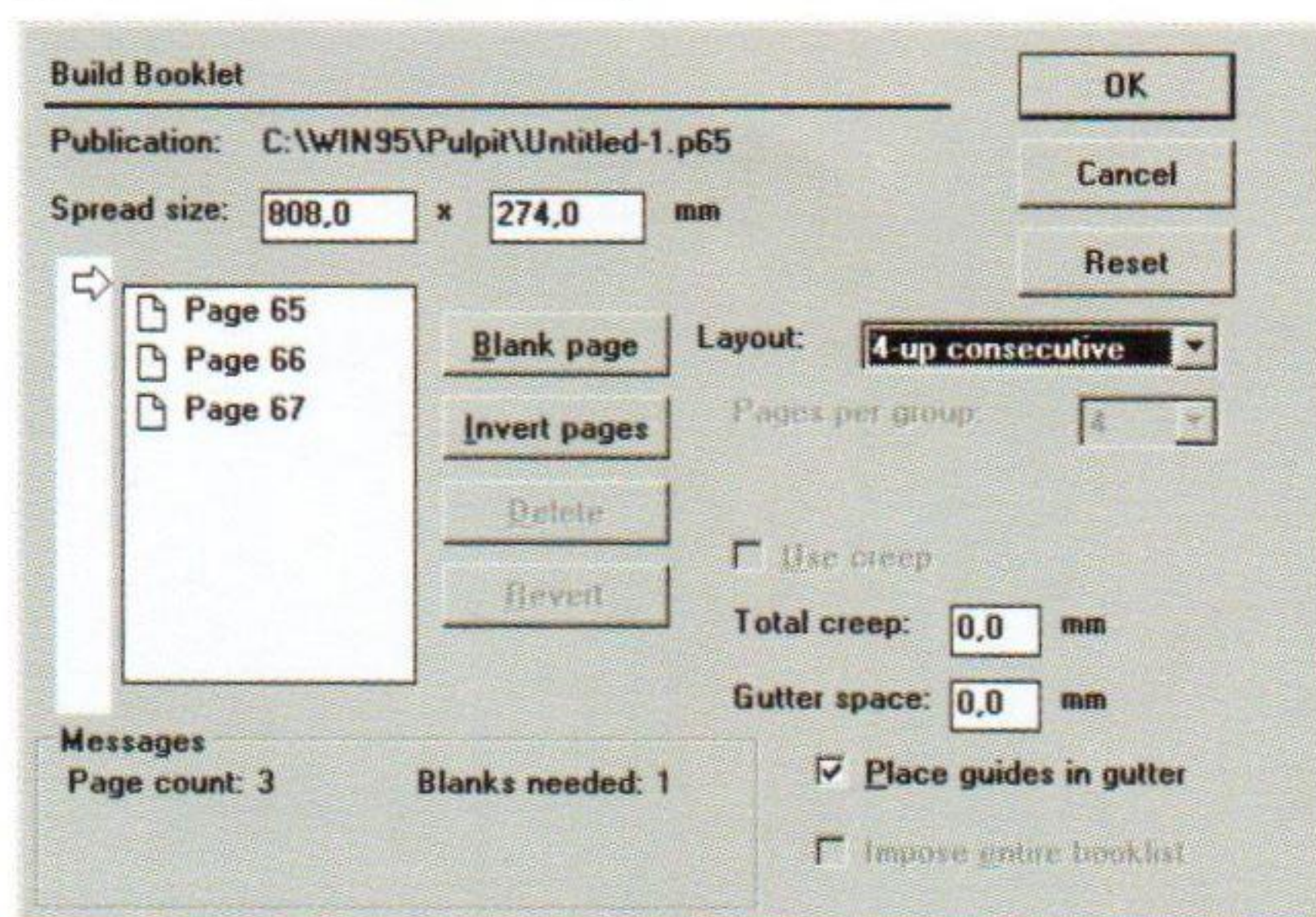
szary prostokąt. W celu zmniejszenia objętości plików z dokumentami, do których bezpośrednio zapisano grafiki, można je dodatkowo skompresować w jednym z dwóch stopni kompresji - średnim lub wysokim. QuarkXPress, który nie dołącza grafik do dokumentów, standardowo zapisuje ich przeglądówki.

Zarówno w wysokiej jak i normalnej jakości odwzorowywania grafik na ekranie PageMaker jest zdecydowanie wolniejszy od QuarkXPressa i nieco ustępuje w tym względzie programowi VENTURA, który rysunki i fotografie wyświetla z bardzo dobrą jakością. Interesującym faktem jest to, że VENTURA pozwala wczytać od razu wszystkie grafiki (także teksty), które mają być wykorzystane w publikacji. Ilustracje takie wprowadza się stopniowo do przygotowanych ramek.

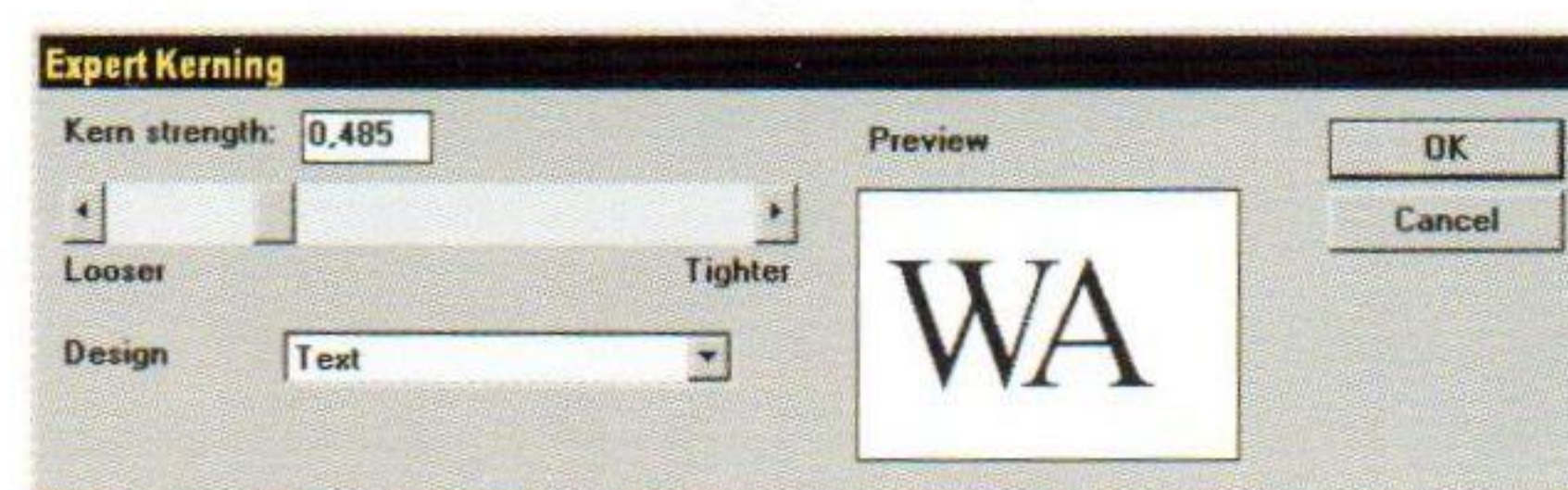
Niestety, brakuje możliwości skalowania ramek i grafik w procentach - VENTURA zmusza do ręcznego wpisywania rozmiarów.

PageMaker posiada uniwersalny typ ramek, do których wczytuje się zarówno pliki tekstowe jak i grafikę. W obu przypadkach obiekty mogą być wprowadzane niezależnie od ramki w dowolnym miejscu publikacji. Materiały ilustracyjne powinny być dostosowane do liniatury druku, gdyż jeżeli będą posiadały mniejszą rozdzielczość, wówczas na wydruku może wystąpić efekt tzw. pikselizacji. Bardzo dobrze programiści z Adobe rozwiązali współpracę z plikami źródłowymi dołączanymi do publikacji - można m.in. sprawdzić aktualną modyfikację pliku zlinkowanego w dokumencie oraz format modelu barwnego, w którym grafika została zapisana (RGB, CMYK).

PageMaker umożliwia, podobnie jak i inne produkty firmy Adobe, pracę na warstwach. Dla przykładu: grafiki można umieścić na jednej warstwie, tekst na drugiej, a elementy dodane bezpośrednio w programie - na trzeciej. Tego typu organizacja stron pozwala np. na równoległe edytowanie wielojęzycznych publikacji.

Okno rozszerzenia umożliwiającego tworzenie składek.

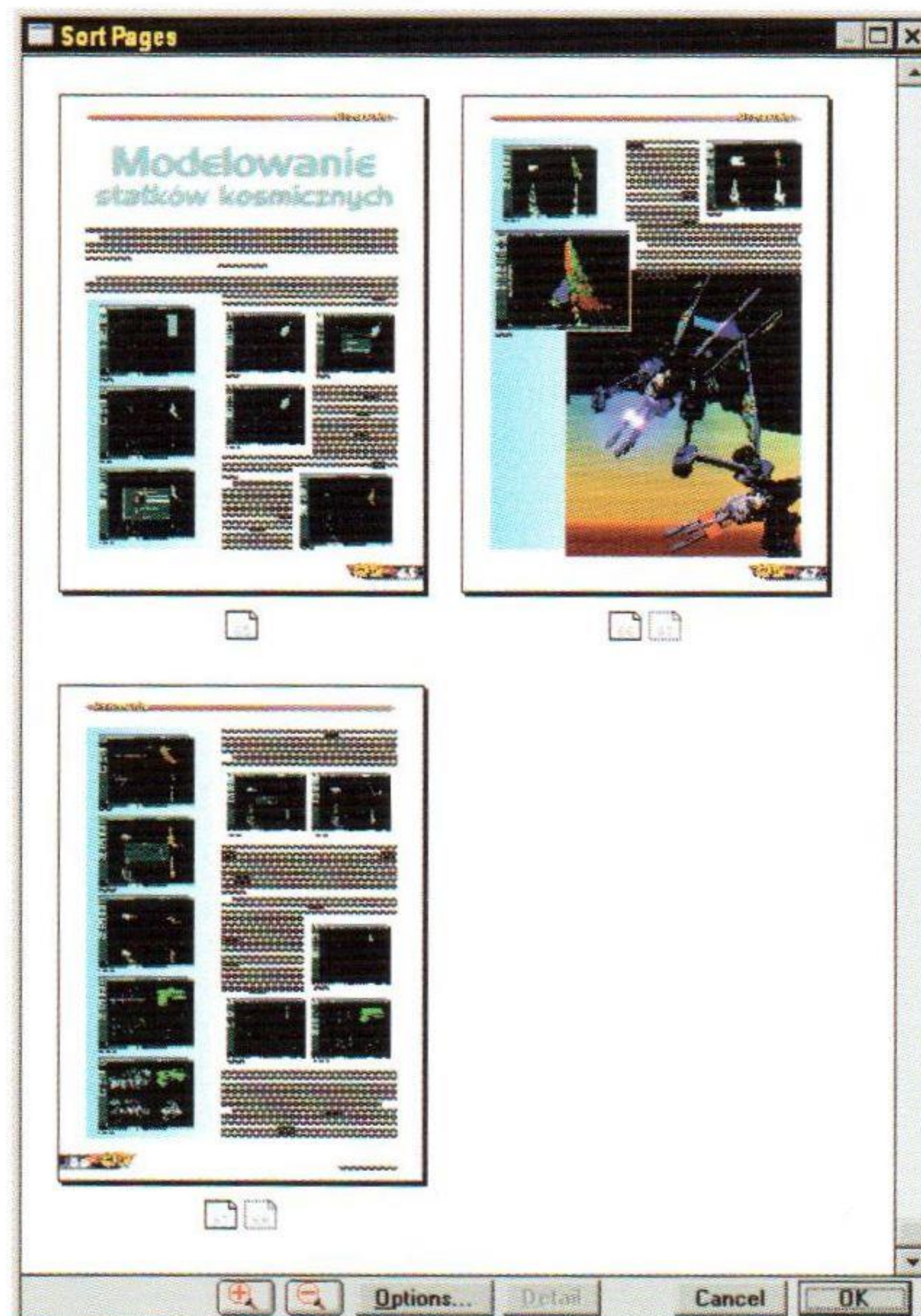

Profesjonalny kerning w PageMakerze.

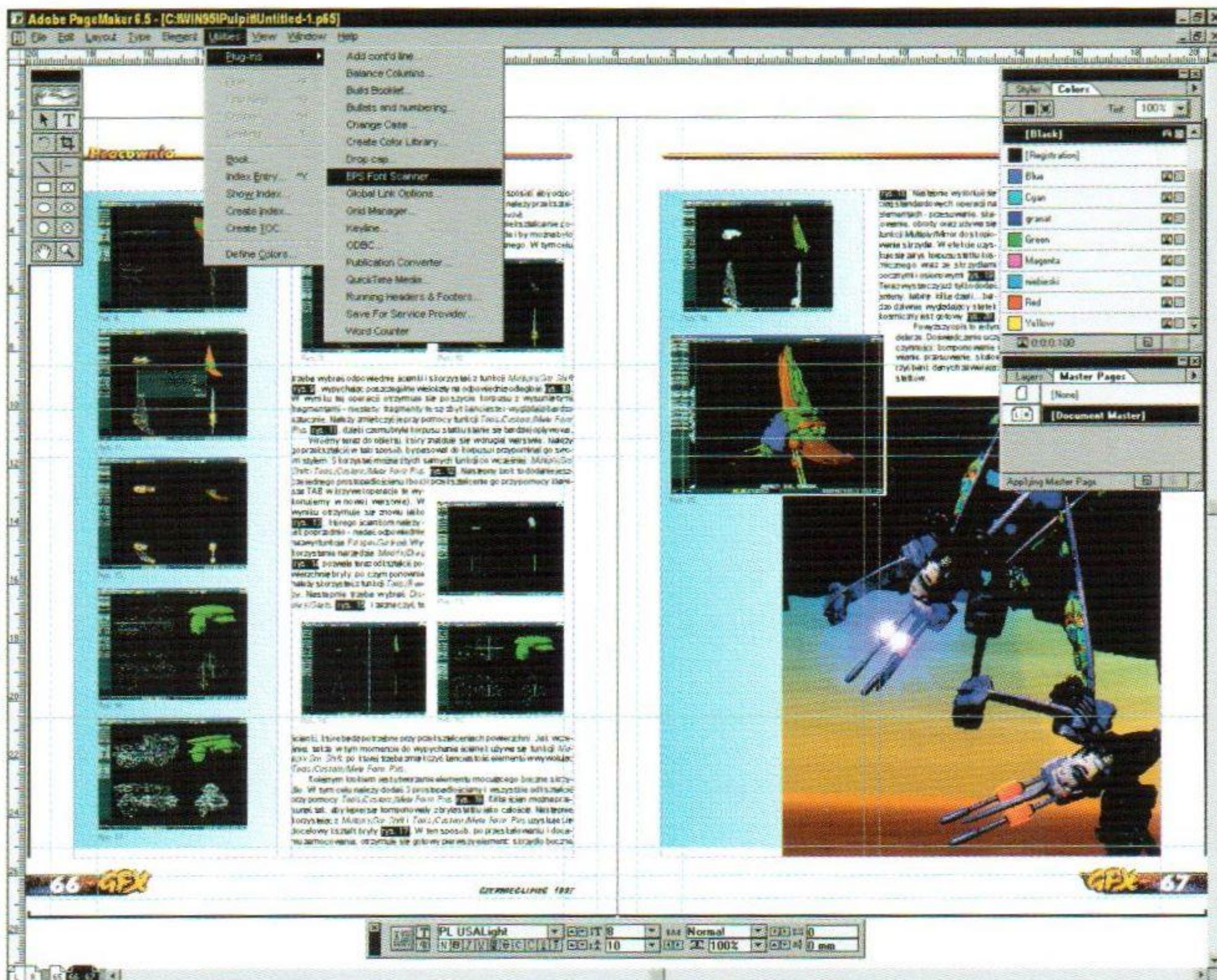
Powróćmy do produktu Corela. Do najważniejszych usterek VENTURY zaliczyć można niewygodny sposób działania opcji kadrowania grafiki przy pomocy zmiany wielkości ramki. Kadrowanie takie wymaga powiększenia ramki wraz z grafiką do rozmiarów, jakie chcemy uzyskać w kadrowanym obiekcie, a następnie wyłączeniu w preferencjach ramki funkcji wypełnienia grafiką oraz utrzymania jej proporcji. W dalszej kolejności konieczne jest przesunięcie linii ramki do żądanych rozmiarów. Grafikę można przesuwając wewnątrz ramki tylko przy pomocy narzędzia Pick Tool z wciśniętym klawiszem CTRL. Należy jednak przy tym uważać, aby nie wykonać tej czynności z wybranym narzędziem Marquee Tool - taka kombinacja powoduje powielenie ramki wraz z zawartością.

W przypadku VENTURY nie ma także możliwości sprawdzenia, czy wczytany plik graficzny był zapisany w modelu kolorów CMYK lub RGB. Importowanie do Ventury grafik i tekstów odbywa się znacznie wolniej niż w programach QuarkXPress i PageMaker, wolniej odbywa się również zapisywanie dokumentów, gdyż program ten zawsze od nowa nagrywa cały projekt.

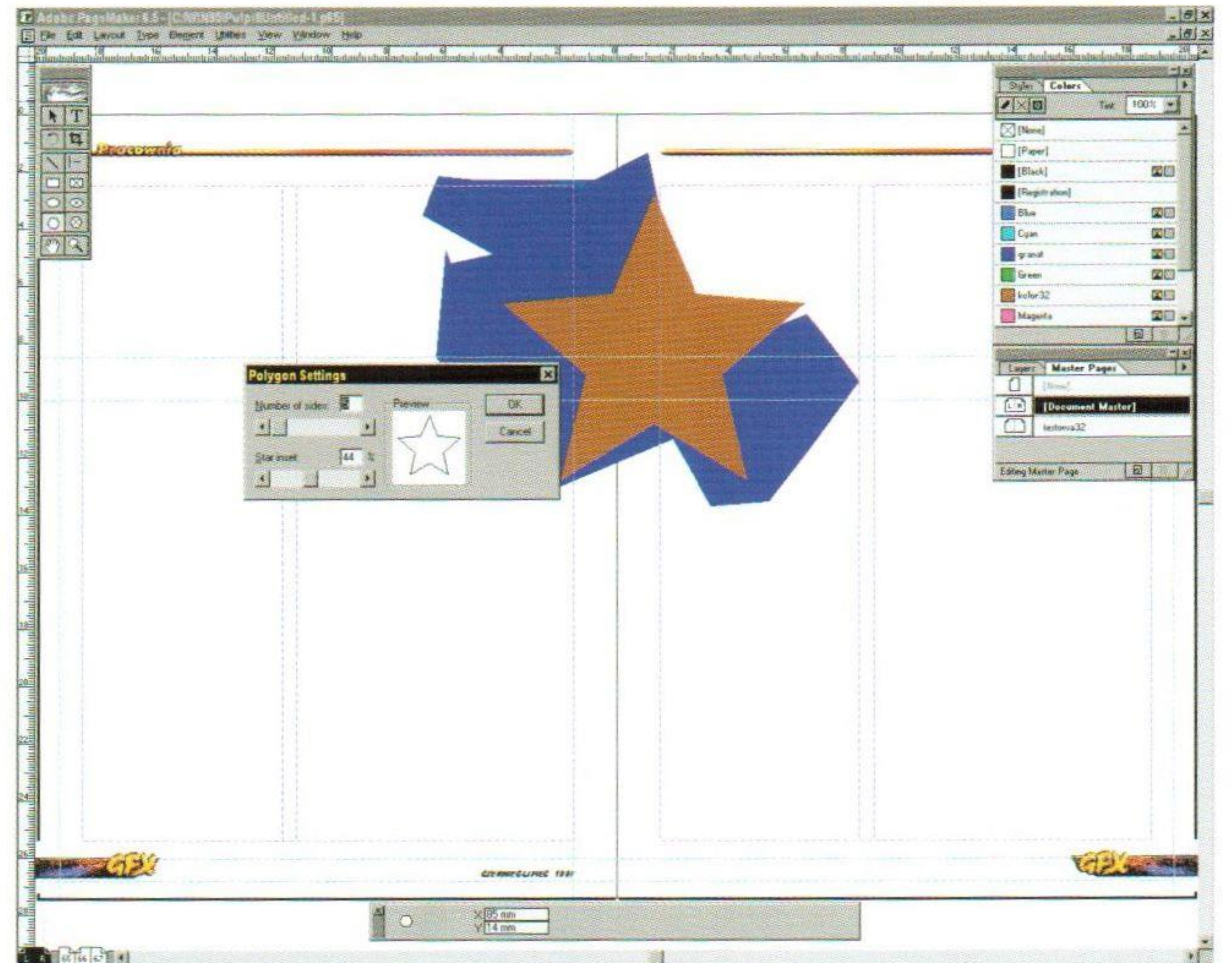
Nieco dziwną usterką jest brak możliwości ściągania w VENTURZE linii pomocniczych (guidelines) z linijek, są one dostępne jedynie z funkcji Page->Grid/Guidelines Setup. W przypadku narzędzi do operowania na grafice brak jest takich informacji, jak procentowa skala grafiki, lustrzane odbicie itp. Dojście do niektórych ze wspomnianych

Okno narzędzia służącego do sortowania stron.

Uruchamianie rozszerzeń w programie PageMaker 6.5.

PageMaker 6.5 umożliwia tworzenie wielokątów nieforemnych.

opcji jest utrudnione - można je wywołać korzystając z menu lub pop-up menu preferencji danego obiektu. Z kolei opcje typu pochyczenie czy obrócenie ramki są dostępne bardzo szybko, wystarczy wykonać dwuklik na ramce, co powoduje pojawienie się strzałek w narożnikach ramek, dzięki którym można wspomniane operacje wykonać. Użytkownik może zdefiniować wiele stron wzorcowych wraz z rozwarciem. Elementy ze strony wzorcowej pojawiają się na każdej stronie dokumentu, można je jednak przesuwać, co przeczy samej istocie istnienia stron wzorcowych.

Interfejs użytkownika w PageStreamie nie odbiega znacząco od konkurencji. Podstawową rolę w edycji tekstu i grafiki odgrywa panel informacyjno-narzędziowy, zmieniający swoje funkcje w zależności od charakteru wybranego obiektu lub narzędzia. Udostępnia on wszystkie niezbędne opcje związane z ustawianiem elementów na stronie, pozwalając m.in. na precyzyjne definiowanie punktów przy edycji krzywych Beziera. Linie pomocnicze ustawia się w dodatkowym menu (nie można ich ściągnąć z listwy), wprowadzając je ręcznie lub definiując ich dokładne położenie w układzie współrzędnych strony.

QuarkXPress instaluje w systemie swój własny system kolorów o nazwie EFI Color. Dopiero wersja 4.0 ma w pełni obsługiwać model kolorów firmy Kodak (Kodak Color Management System). Podczas procesu kalibracji wybiera się z przygotowanej listy odpowiednie charakterystyki dla posiadanych drukarek i monitorów. W przypadku, gdy charakterystyki takie nie zostały uwzględnione w zestawie podstawowym, można dokupić odpowiednie profile. W opcjach konfiguracji brakuje jedynie mechanizmów do kalibracji skanera.

PageMaker współpracuje z systemem Kodaka, zarówno w przypadku kalibracji monitora, drukarki do kompozytów, drukarki do rozbarwień jak i źródeł obrazu RGB i CMYK.

System ten może być włączony na stałe dla wszystkich elementów w programie (w preferencjach startowych) lub lokalnie dla poszczególnych obiektów, takich jak grafika czy zdefiniowane w programie kolory. Dotyczy to zarówno kolorów rozbarwianych jak i dodatkowych zamienianych na model kolorów CMYK w procesie drukowania. Dopuszczalne jest tworzenie indywidualnych stylów drukowania dla najczęściej używanych ustawień.

Funkcje drukowania w VENTURZE są takie same jak w CorelDRAW! 7.0. Ich działanie i rozmieszczenie jest dość logiczne, choć trzeba się do nich przyzwyczaić. Kalibrację program przeprowadza we własnym systemie Corel Color Manager. Można wybrać typ skanera z dostępnej listy urządzeń, albo można wprowadzić charakterystykę skanera z dysku. W zestawie jest dołączony wzornik kolorów, można więc skalibrować cały system. Kalibracja może zostać przeprowadzona dla monitora wybranego z listy dostępnej w programie, skanera lub drukarki postscriptowej. Istnieje możliwość wykonywania składek w oknie Print Options.

PageStream podczas drukowania oraz tworzenia plików postscriptowych korzysta ze standardowych plików PPD (PostScript Printer Description), opisujących urządzenia wyjściowe takie jak drukarki czy naświetlarki. Dostępne są korekcje typu GCR i UCR. PageStream jako jedyny z prezentowanych programów pozwala na indywidualne ustawienia, dla każdego z obiektów znajdujących się w publikacji, takich parametrów jak kształt punktów rastrowych (do wyboru są punkty rastrowe o kształcie kropkowym, liniowym, pierścieniowym, „pączkowym”, trójkątnym i śmigłowym), rozdzielczość i kąt pochyczenia linii rastrowych, nadrukowywanie kolorów. (QuarkXPress pozwala co prawda na podobne operacje, mogą być one jednak przeprowadzone tylko na grafikach w odcieniach szarości lub dwukolorowych) Program nie posiada żadnych mechanizmów do kalibra-

cji systemu skaner - monitor - drukarka. Nie można więc tworzyć i posługiwać się odpowiednimi profilami dla tych urządzeń.

Wszystkie z opisanych programów prezentują zbliżony poziom jakości pracy. Pewnym - niekorzystnym - wyjątkiem jest amigowa wersja programu PageStream, która ze względu na niewielką moc obliczeniową komputera nadaje się wyłącznie do składania krótkich publikacji o charakterze reklamowym. Jednak wybór odpowiedniego narzędzia do pracy z DTP na platformie IBM PC lub Macintosh zależy wyłącznie od upodobań operatora.

Tabela cen:

Adobe PageMaker 6.5
 Dystrybutor: Media Graph Sp. z o.o.
wersja polska
 665 USD + VAT
wersja angielska
 899 USD + VAT

QuarkXPress 3.3
 Dystrybutor: Media Graph Sp. z o.o.
wersja Macintosh
z Gwarkiem (modułem dzielenia)
 300 USD + VAT
wersja dla Windows
 1610 USD + VAT

Corel VENTURA 7
 Dystrybutor: MAGIT Sp. z o.o.
wersja dla Windows
 979 USD + VAT
polski moduł
dzielenia wyrazów
 129 zł + VAT

PageStream 3.2
 brak dystrybutora
 w Polsce